

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

29 april 2003

TOELICHTINGEN

**bij de aanpassing van de middelenbegroting en de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2003**

MEERJARENBEGROTING 2003-2006

INHOUD

	Blz.
1. De middelen	3
1.1 Algemeen overzicht van de middelen 1999-2006	3
1.2 Gedeelde en samengevoegde belastingen	4
1.2.1 Parameters	4
1.2.2 Projectie van de middelen voortvloeiend uit de bijzondere financieringswet	6
1.2.3 Lotto-middelen	8
1.2.4 Afrekening middelen 2002	9
1.3 Gewestbelastingen	9
1.4 Specifieke dotaties en andere ontvangsten	12
2. De uitgaven	14
2.1 Indexeringen in de uitgavenbegroting	14
2.1.1 Algemene uitgangspunten uitgavenraming 2003-2006	14
2.1.2 Raming van de toegepaste indexen	14
2.2 De meerjarenbegroting per kredietsoort	17
2.3 De meerjarenbegroting in termen van beleids- en betalingskredieten	18
2.3.1 Beleidskredieten	18
2.3.2 Betalingskredieten	21
2.4 Toelichting per thema in termen van beleids- en betalingskredieten (in duizend euro)	23
3. Aflossing schuld Vlaamse Gemeenschap	35
4. Saldi	36
4.1 Begrotingssaldo	36
4.2 HRF-saldo	37
4.2.1 Te behalen HRF-saldi	37
4.2.2 Resultaten in HRF-termen van de meerjarenraming	37
Bijlage 1 Samenstelling beleidsthema's	40
Bijlage 2 Beleids- en betalingskredieten per begrotingsprogramma	41

1. De middelen

1.1. : Algemeen overzicht van de middelen 1999-2006

In dit hoofdstuk wordt eerst een algemeen overzicht gegeven van de geraamde middelen van de Vlaamse Gemeenschap over de periode 1999-2006. De ramingen voor de jaren 1999-2003 hebben betrekking op de cijfers van de begrotingscontrole van het betrokken jaar, inclusief de afrekening van het voorgaande jaar. In tabel 1 worden de absolute waarden weergegeven. De gewestbelastingen zijn inclusief nalatigheidsintresten en boetes. Vroeger werden de nalatigheidsintresten en boetes wel eens apart vermeld, maar dit geeft enkel aanleiding tot misverstanden, waardoor is besloten ze stelselmatig te integreren. Tabel 2 geeft vervolgens middels indices aan in welke mate de middelen toe- of afnemen ten opzichte van de cijfers 1999.

Tabel 1 : Totale middelen naar hun aard - absolute bedragen (in duizend euro)

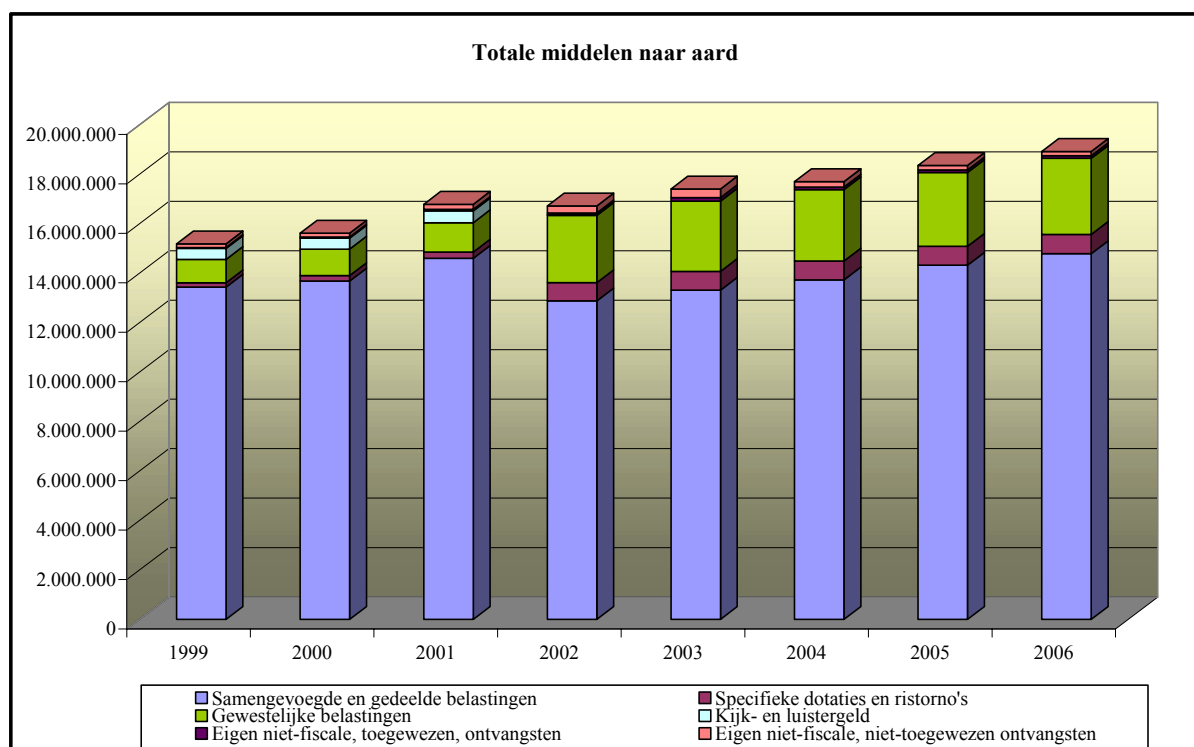
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Samengevoegde en gedeelde belastingen	13.433.203	13.685.562	14.602.810	12.880.901	13.316.815	13.731.393	14.321.988	14.792.572
Specifieke dotaties en ristoro's	177.834	221.019	249.594	738.971	757.733	762.504	770.018	777.645
Gewestelijke belastingen	948.322	1.067.016	1.193.786	2.717.548	2.837.552	2.886.642	2.980.682	3.077.664
Kijk- en luistergeld	442.235	444.969	468.630	33.188	523	0	0	0
Eigen niet-fiscale, toegewezen, ontvangsten	35.637	46.406	67.301	69.874	146.342	103.830	104.302	104.782
Eigen niet-fiscale, niet-toegewezen ontvangsten	149.864	154.643	205.682	277.950	345.414	221.146	176.570	173.338
Totaal	15.187.094	15.619.615	16.787.803	16.718.432	17.404.379	17.705.515	18.353.560	18.926.001

Tabel 2 : Totale middelen naar hun aard – indices

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Samengevoegde en gedeelde belastingen	100	102	109	96	99	102	107	110
Specifieke dotaties en ristoro's	100	124	140	416	426	429	433	437
Gewestelijke belastingen	100	113	126	287	299	304	314	325
Kijk- en luistergeld	100	101	106	8	0	0	0	0
Eigen niet-fiscale, toegewezen, ontvangsten	100	130	189	196	411	291	293	294
Eigen niet-fiscale, niet-toegewezen ontvangsten	100	103	137	185	230	148	118	116
Totaal	100	103	111	110	115	117	121	125

De bovenstaande samenvattende overzichten beklemtonen de toename in fiscale autonomie sinds de inwerkingtreding van het Lambermontakkoord, zijnde 1 januari 2002. Waar het aandeel van de gewestelijke belastingen ten opzichte van het totaal van de middelen in 2001 nog 7% bedraagt, loopt dit in 2006 op tot 16%.

De middelen die verkregen worden uit de bijzondere financieringswet (samengevoegde en gedeelde belastingen en federale dotaties) dalen daarentegen van 88% in 2001 naar 82% in 2006. De daling is hier minder spectaculair dan de stijging bij de gewestbelastingen, omdat zij het resultaat is van een gedeeltelijk tegengestelde beweging. Enerzijds werden de samengevoegde belastingen verminderd met de negatieve term (artikel 33bis van de bijzondere financieringswet), anderzijds werden nieuwe middelen (dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld) toegekend in het kader van de nieuwe aan de gewesten toegekende bevoegdheden.

Grafiek 1 : Totale middelen naar aard (in duizend euro)

Bovenstaande grafiek geeft op visuele wijze het effect van het Lambermontakkoord weer. De breuklijn tussen 2001 en 2002 toont zich in de toename van de gewestelijke belastingen en van de specifieke dotaties en ristorno's enerzijds, en de afname van de samengevoegde en gedeelde belastingen anderzijds. Naar 2006 toe stijgt opnieuw het belang van deze laatste categorie.

1.2. : Gedeelde en samengevoegde belastingen

1.2.1. Parameters

De parameters die gebruikt werden om de middelen 2004-2006 te berekenen, worden weergegeven in tabel 3. Tot en met het begrotingsjaar 2003 zijn dit de parameters die ook ter gelegenheid van de begrotingscontrole 2003 werden gehanteerd.

Inzake economische groei rekent de Hoge Raad van Financiën voor de periode 2004-2006 met een reële BNI-groei van 2,50%. De voorliggende meerjarenbegroting gaat voorzichtigheidshalve uit van een reële BNI-groei van 2,00%.

Met betrekking tot de inflatie werd voor de jaren volgend op 2003 wel gebruik gemaakt van de prognoses die door de Hoge Raad van Financiën in haar referentietraject vooropgesteld werden. De inflatie in de meerjarenbegroting wordt bijgevolg voor de periode 2004-2006 op 1,50% vastgesteld.

Voor de personenbelasting wordt vertrokken van constante fiscale capaciteit. Dit is een voorzichtige inschatting, vermits mag worden verwacht dat ze nog licht stijgt, gezien de evolutie in het verleden. De cijfers van het aanslagjaar 2001 werden doorgetrokken.

Het aantal inwoners wordt constant gehouden op het niveau van 2001 (referentietijdstip 1 januari 2001). Hetzelfde geldt voor de denataliteitscoëfficiënt; de laatst gekende gegevens worden aangehouden. De situatie per 31 augustus 2002 (referentietijdstip 30 juni 2002) wordt doorgetrokken.

De verdeelsleutel van de leerlingen zoals hij reeds gekend en toegepast werd voor de begrotingsjaren 2002 en 2003, wordt eveneens doorgetrokken naar de begrotingsjaren 2004 – 2006.

Tabel 3 : Parameteroverzicht 1999 - 2006

Parameters	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Inflatie	1,12%	2,55%	2,47%	1,64%	1,40%	1,50%	1,50%	1,50%
Groei	2,47%	2,22%	0,50%	1,80%	1,80%	2,00%	2,00%	2,00%
Personenbelasting	1998	1999	2000	2001	2001	2001	2001	2001
Vlaams gewest	15.221.228	16.030.193	16.869.534	17.965.246	17.965.246	17.965.246	17.965.246	17.965.246
Waals gewest	6.958.939	7.270.209	7.572.733	7.952.724	7.952.724	7.952.724	7.952.724	7.952.724
Brussel	2.221.215	2.330.454	2.439.657	2.590.591	2.590.591	2.590.591	2.590.591	2.590.591
Duitstaligen	132.152	136.629	139.306	145.743	145.743	145.743	145.743	145.743
Verdeelsleutel onderwijs								
Vlaamse gemeenschap	57,55%	57,08%	56,97%	56,94%	56,94%	56,94%	56,94%	56,94%
Franstalige gemeenschap	42,45%	42,92%	43,03%	43,06%	43,06%	43,06%	43,06%	43,06%
Inwoners								
Referentietijdstip	01/01/1998	01/01/1999	01/01/2000	01/01/2001	01/01/2001	01/01/2001	01/01/2001	01/01/2001
Vlaanderen	5.912.382	5.926.838	5.940.251	5.952.552	5.952.552	5.952.552	5.952.552	5.952.552
Wallonië (excl. Duitst.)	3.256.588	3.261.982	3.268.685	3.275.421	3.275.421	3.275.421	3.275.421	3.275.421
Brussel	953.175	954.460	959.318	964.405	964.405	964.405	964.405	964.405
Duitstaligen	70.119	70.472	70.831	71.036	71.036	71.036	71.036	71.036
Inwoners < 18 jaar (excl. Duitst.)								
Referentietijdstip	30/06/1998	30/06/1999	30/06/2000	30/06/2001	30/06/2002	30/06/2002	30/06/2002	30/06/2002
Teldatum	9/02/2000	10/02/2001	01/02/2002	31/08/2002	31/08/2002	31/08/2002	31/08/2002	31/08/2002
Nederlandstalig	1.234.441	1.226.523	1.218.775	1.212.781	1.207.053	1.207.053	1.207.053	1.207.053
Franstalig	726.995	727.067	727.555	729.280	729.799	729.799	729.799	729.799
Brussel	200.620	202.315	205.066	207.869	210.639	210.639	210.639	210.639
Denataliteitscoëfficiënt	99,6899%	99,8181%	100,0595%	100,4158%	100,6613%	100,6613%	100,6613%	100,6613%

1.2.2. Projectie van de middelen voortvloeiend uit de bijzondere financieringswet

De berekening van de middelen zoals weergegeven in tabel 4 is de cijfermatige vertaling van de parameters uit tabel 3 (zie paragraaf 1.2.1.).

Het is belangrijk hierbij te vermelden dat de middelenberekening over de jaren 1999 tot en met 2002 in deze tabel niet meer werd weergegeven, omdat dit louter een herberekening is aan de hand van de definitieve of recentste parameters voor deze jaren. Deze cijfers zouden bijgevolg afwijken van de cijfers in tabel 1, wat verwarring zou kunnen veroorzaken.

Tabel 4 : Projectie van de middelen voortvloeiend uit de bijzondere financieringswet (in duizend euro)

	2003	2004	2005	2006
Samengevoegde en gedeelde belastingen				
Gewest -P.B. Gewest zonder Lambermont	6.529.523	6.760.015	6.991.216	7.238.006
Gewest - P.B.-aftrek Lambermont	-2.169.839	-2.234.091	-2.300.367	-2.368.734
Gewest - P.B. extra middelen voor extra bevoegdheden	57.766	59.810	61.927	64.118
Totaal Gewest na Lambermont	4.417.449	4.585.734	4.752.776	4.933.390
Gemeenschap P.B.	3.010.928	3.117.214	3.221.296	3.335.008
Gemeenschap - BTW zonder Lambermont	5.637.681	5.722.246	5.808.080	5.895.201
Gemeenschap - extra BTW Lambermont	211.045	306.198	539.836	628.973
Totaal Gemeenschap na Lambermont	8.859.654	9.145.658	9.569.212	9.859.181
Afrekening voorgaande begrotingsjaar	39.712			
Algemeen totaal samengevoegde en gedeelde belastingen	13.316.815	13.731.393	14.321.988	14.792.572
Dotaties vanwege federale overheid				
Tewerkstellingsprogramma's	261.558	261.558	261.558	261.558
Buitenlandse studenten	29.214	29.652	30.097	30.548
Totaal federale dotaties	290.772	291.211	291.655	292.107
Kijk- en luistergeld	523			
Dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld	466.961	471.294	478.363	485.539
Gewestbelastingen	2.837.552	2.886.642	2.980.682	3.077.664
Gewestbelastingen voor Lambermont				
Additionele gewestbelastingen Lambermont				
Totaal gewestbelastingen (*)	2.837.552	2.886.642	2.980.682	3.077.664
Andere niet-fiscale inkomsten	311.393	187.133	142.557	139.325
Lottomiddelen	34.021	34.013	34.013	34.013
Toegewezen ontvangsten	146.342	103.830	104.302	104.782
ALGEMEEN TOTAAL MIDDELEN	17.404.380	17.705.515	18.353.561	18.926.001

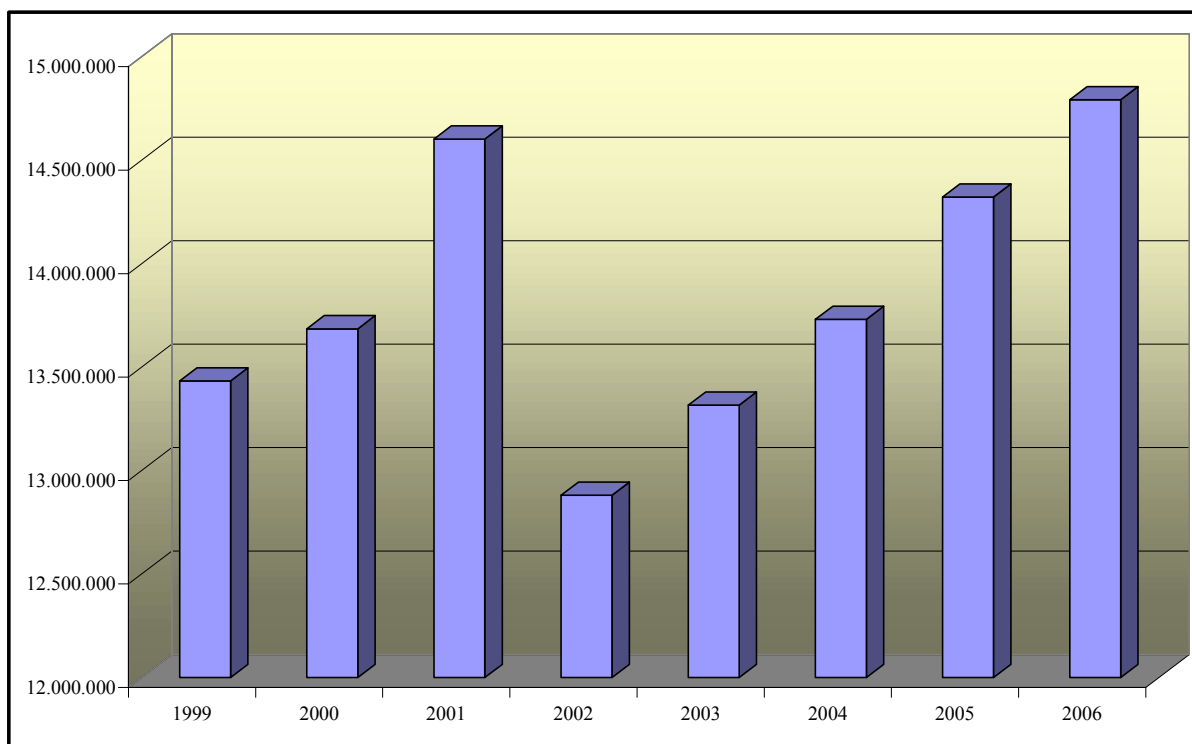
(*) zonder het kijk- en luistergeld

De middelenberekening voor het begrotingsjaar 2005 houdt rekening met hetgeen bepaald is in de artikelen 33, §2bis en 47, §2bis van de bijzondere financieringswet. Krachtens deze artikelen – 33, §2bis voor de berekening van de samengevoegde belastingen en 47, §2bis voor de berekening van het PB-gedeelte van de gedeelde belastingen – worden, indien het rekenkundig gemiddelde van de jaarlijkse reële economische groei tijdens de periode 1993 tot en met 2004 lager is dan 2,00%, de samengevoegde belastingen respectievelijk het PB-gedeelte van de gedeelde belastingen voor het begrotingsjaar 2005 opnieuw berekend, doch op basis van een uniforme reële groei van 2,00% tijdens de begrotingsjaren 1993 tot en met 2005.

Wanneer naar de jaarlijkse middelenevolutie gekeken wordt voor het gedeelte dat verkregen wordt uit de samengevoegde en gedeelde belastingen, dan valt in 2002 een daling te noteren, gevolgd door een gestage stijging. Deze evolutie is cijfermatig weergegeven in tabel 5 (en grafisch in grafiek 2).

Tabel 5 : Samengevoegde en gedeelde belastingen (in duizend euro)

Jaar	Absolute waarden	Indices	Nominale wijziging	Relatieve wijziging
1999	13.433.203	100		
2000	13.685.562	102	252.359	1,88%
2001	14.602.810	109	917.248	6,70%
2002	12.880.901	96	-1.721.909	-11,79%
2003	13.316.815	99	435.914	3,38%
2004	13.731.393	102	414.578	3,11%
2005	14.321.988	107	590.595	4,30%
2006	14.792.572	110	470.584	3,29%

Grafiek 2: Samengevoegde en gedeelde belastingen (in duizend euro)

In bovenstaande tabel valt uiteraard vooral de negatieve evolutie van 2001 naar 2002 op. Dit komt grotendeels door de effecten van het Lambermontakkoord. Krachtens dit akkoord krijgen de gewesten immers ruimere fiscale bevoegdheden; dit zijn de additionele gewestbelastingen¹. Voorts is de dotatie ter compensatie van het kijk- en

¹ Het betreft hier volgende belastingen:

- de verkeersbelasting op de autovoertuigen;
- de belasting op de inverkeersstelling;
- het eurovignet;
- de registratierechten op de overdrachten ten bezwarende titel van onroerende goederen (58,892% = deel dat nog niet werd doorgestort);
- de registratierechten op:
 - de vestiging van een hypotheek op een in België gelegen onroerend goed;
 - gedeeltelijke of gehele verdelingen van in België gelegen onroerende goederen, de afstanden onder bezwarende titel, van onverdeelde delen in soortgelijke goederen, en de omzettingen bedoeld in de artikelen 745quater en 745quinquies van het Burgerlijk Wetboek, zelfs indien er geen onverdeelde is;
- de registratierechten op de schenkingen onder de levenden van roerende of onroerende goederen;
- het kijk- en luistergeld (wordt een gewestbelasting i.p.v. een gemeenschapsbelasting);
- de nalatigheids- en verwijlntresten;
- de boetes.

luistergeld niet mee opgenomen in bovenstaande tabel. Voor het totaaloverzicht van de middelen wordt naar vorig hoofdstuk verwezen.

De tegenwaarde van de nieuwe gewestelijke belastingen wordt in mindering gebracht van de middelen die voortkomen uit de samengevoegde en de gedeelde belastingen. Dit is de zogenaamde *gewestaf trek* uit tabel 4. Artikel 33bis van de bijzondere financieringswet bepaalt immers dat het gemiddelde van de realisaties 1999 tot en met 2001 voor wat betreft de additionele gewestbelastingen, uitgedrukt in prijzen 2002, in aftrek genomen moet worden van de aan het Gewest toegewezen middelen vanuit de personenbelasting. Daarenboven worden ook de gemiddelde netto-opbrengsten van het kijk- en luistergeld van de periode 1999-2001, uitgedrukt in prijzen 2002, in mindering gebracht van de gewestmiddelen.

Krachtens de artikelen 35quater tot en met 35septies van de bijzondere financieringswet krijgen de gewesten vanaf 2002 extra PB-middelen voor *nieuw overgedragen bevoegdheden*. Tabel 6 rangschikt de door het Lambermontakkoord overgedragen nieuwe bevoegdheden met daarbij de extra middelen.

Tabel 6 : Extra bevoegdheden en extra middelen (in duizend euro)

Artikel	Bevoegdheid	Dotatie 2002	Dotatie 2003	Dotatie 2004	Dotatie 2005	Dotatie 2006
35 quater	Landbouw en zeevisserij	21.654	22.352	23.141	23.958	24.803
35 quinquies	Wetenschappelijke instellingen	21.425	22.116	22.897	23.705	24.542
35 sexies	Uitvoerbeleid	9.288	9.626	9.966	10.318	10.682
35 septies	Lokale overheden	3.805	3.671	3.806	3.946	4.091
Totaal		56.172	57.766	59.810	61.927	64.118

Artikel 38, §3bis van de bijzondere financieringswet wijst daarenboven aan de gemeenschappen nog extra middelen toe vanuit de belasting op de toegevoegde waarde. Deze middelen zijn exhaustief in de bijzondere wet ter financiering van gewesten en gemeenschappen opgenomen. De toegewezen middelen worden verdeeld in twee delen. Het eerste deel (dat in 2002 35% bedraagt van het in totaal toegewezen gedeelte) wordt verdeeld over de twee gemeenschappen a rato van de verdeelsleutel van de personenbelasting. Het tweede gedeelte (de resterende 65% in 2002) wordt verdeeld middels de verdeelsleutel van de leerlingen. Het eerste en tweede gedeelte veranderen van relatieve omvang gedurende de volgende jaren op die wijze dat in 2012 de verdeling van de *extra BTW-middelen* volledig gebeurt op basis van de verdeelsleutel van de personenbelasting. Het basisbedrag wordt jaarlijks geïndexeerd en vanaf 2007 ook jaarlijks aangepast aan de economische groei, zij het wel slechts a rato van 91%. Deze berekeningswijze levert jaar na jaar een gunstiger resultaat voor de Vlaamse Gemeenschap op.

1.2.3. Lotto-middelen

Volgens artikel 62bis van de bijzondere wet tot financiering van gemeenschappen en gewesten, krijgt elke gemeenschap een bepaald percentage van de te verdelen winst van de Nationale Loterij toegewezen. De federale ministerraad dient hiertoe de uitkeerbare winst te bepalen. Voor het begrotingsjaar 2002 heeft de federale ministerraad dit ook gedaan. Zo werd de uitkeerbare winst voor de Vlaamse Gemeenschap voorlopig op 34.053 duizend euro geraamd.

Krachtens artikel 62bis van de bijzondere financieringswet wordt aan de Vlaamse Gemeenschap hierop in 2002 een voorschot uitgekeerd dat op 31 december 2002 maximaal 80% van het genoemde bedrag kan zijn: $34.053 \times 80\% = 27.243$ duizend euro. De overige 20% wordt in 2003 gestort in de vorm van een afrekening.

Het definitieve winstverdelingsplan voor het boekjaar 2002 zal pas rond oktober 2003 gekend zijn. Bovendien heeft de federale Ministerraad op 28 maart 2003 de voorlopige winstverdeling voor het boekjaar 2003 goedgekeurd. Voor de Vlaamse Gemeenschap komt dit neer op 34.013 duizend euro. Van dit bedrag wordt in 2003 maximum 80% uitgekeerd.

Het bedrag dat in de begroting 2003 werd weerhouden komt bijgevolg als volgt tot stand: $(34.053 \times 20\%) + (34.013 \times 80\%) = 34.021$ duizend euro. Met betrekking tot de meerjarenraming 2004-2006 werd het laatst gekende cijfer weerhouden: 34.013 duizend euro.

1.2.4 Afrekening middelen 2002

In 2003 worden de middelen 2002 ook definitief afgerekend. In de begroting 2002 – ter gelegenheid van de begrotingscontrole -, wordt rekening gehouden met parameters die zich het meest waarschijnlijk zullen voordoen. Bij de begrotingsopmaak 2003, terwijl het begrotingsjaar 2002 nog loopt, worden de groei- en inflatieramingen voor 2002 bijgesteld volgens de meest recente informatie. Het zelfde gebeurt ter gelegenheid van de begrotingscontrole 2003 in het voorjaar van 2003.

Het voorgaande betekent dat naargelang deze aanpassingen, eventueel extra middelen ingeschreven kunnen worden in de begroting 2003 maar met betrekking tot 2002. Deze afrekening betreft evenwel éénmalig inkomende middelen. In de begroting 2003 is dit het geval. Er is 39.712 duizend euro aan samengevoegde en gedeelde belastingen ingeschreven die betrekking heeft op de afrekening 2002 (zie tabel 4 hierboven). In de meerjarenraming 2004-2006 wordt, in tegenstelling tot het voorgaande, met éénmalige afrekeningen geen rekening gehouden.

1.3. : Gewestbelastingen

Voor de gewestbelastingen is 2002 een scharnierjaar. Door het Lambermontakkoord werden een aantal nieuwe gewestbelastingen ingevoerd die uiteraard een effect hebben op de inkomsten uit eigen belastingen.

Tabel 7 toont de geraamde gewestelijke belastingen over de periode 2002-2006, inclusief het kijk- en luistergeld, de nalatigheidsintresten en de boetes. Tabel 8 geeft dezelfde opdeling weer, maar dan uitgedrukt in indices waarbij 2002 als startjaar wordt genomen.

Tabel 7 : Gewestbelastingen – in absolute bedragen (in duizend euro)

	2002	2003	2004	2005	2006
Kijk- en luistergeld	33.188	523	0	0	0
Onroerende voorheffing	105.769	116.000	72.542	74.624	76.721
Belasting op de spelen en weddenschappen	14.844	17.700	16.240	16.484	16.731
Belasting op de automatische ontspanningstoestellen	34.688	29.013	29.448	29.890	30.338
Openingsbelasting op de slijterijen van gegiste dranken	0	0	0	0	0
Registratierechten	980.489	1.000.658	1.050.683	1.100.016	1.150.617
Hypotheekrechten	119.893	100.000	102.000	104.040	106.121
Verkeersbelasting op de autovoertuigen	626.986	678.758	696.939	707.273	717.762
Belasting op de inverkeersstelling	129.980	149.750	154.242	158.869	163.635
Eurovignet	51.037	55.673	58.508	59.356	60.216
Schenkingsrechten	29.188	40.000	41.840	43.765	45.778
Successierechten en recht van overgang bij overlijden	624.674	650.000	664.200	686.365	709.745
TOTALEN	2.750.736	2.838.075	2.886.642	2.980.682	3.077.664

Tabel 8 : Gewestelijke belastingen – indices

	2002	2003	2004	2005	2006
Kijk- en luistergeld	100	2	0	0	0
Onroerende voorheffing	100	110	69	71	73
Belasting op de spelen en weddenschappen	100	119	109	111	113
Belasting op de automatische ontspanningstoestellen	100	84	85	86	87
Openingsbelasting op de slijterijen van gegiste dranken	-	-	-	-	-
Registratierechten	100	102	107	112	117
Hypotheekrechten	100	83	85	87	89
Verkeersbelasting op de autovoertuigen	100	108	111	113	114
Belasting op de inverkeersstelling	100	115	119	122	126
Eurovignet	100	109	115	116	118
Schenkingsrechten	100	137	143	150	157
Successierechten en recht van overgang bij overlijden	100	104	106	110	114
TOTALEN	100	103	105	108	112

Globaal gesteld worden de gewestelijke belastingen in 2006 ruim 12% hoger ingeschat dan in 2002.

De vermindering vanaf 2004 in de raming van de *onroerende voorheffing* wordt verklaard door drie maatregelen:

- er zal een vrijstelling van onroerende voorheffing worden toegekend voor een periode van 3 jaar voor de ombouw van handelspanden naar woningen. Bovendien komt er ook een vrijstelling gedurende 5 jaar voor de renovatie van verkrotte, ongeschikte of onbewoonbare gebouwen en/of woningen. Deze laatste vrijstelling heeft enkel betrekking op het verhoogd gedeelte;
- het kadastraal inkomen van onroerende goederen ingezet voor ondernemingsactiviteiten wordt vrijgesteld van de gewestelijke onroerende voorheffing. Deze vrijstelling geldt niet voor de opcentiemen die de provincies en gemeenten heffen op de onroerende voorheffing;
- er komt ook een vrijstelling van het gewestaandeel in de onroerende voorheffing voor gronden gelegen in het Vlaams Ecologisch Netwerk.

Voor de raming van de *belasting op spelen en weddenschappen* wordt in 2004 en volgende jaren ten gevolge van de herziene regeling inzake paardenwedrennen rekening gehouden met een minderontvangst ten opzichte van 2003.

Voor de *belasting op de automatische ontspanningstoestellen* wordt er rekenig gehouden met een jaarlijkse lichte toename ten opzichte van 2003.

Krachtens het decreet van 7 december 2001 houdende wijziging van de wetbepalingen inzake de slijterijen van gegiste dranken werd de *openingsbelasting op slijterijen van gegiste dranken* vanaf 1 januari 2002 afgeschaft.

De meerjarenraming van de *registratierechten* is – zoals de raming bij de begrotingscontrole 2003 - gebaseerd op drie pijlers:

- de registratierechten als opbrengst van gewone transacties;
- de registratierechten als gevolg van bijkomende transacties. Tot deze categorie behoren bijvoorbeeld de huurders die besluiten eigenaar te worden en de eigenaars die een andere woning kopen;
- het verlies aan registratierechten door de meeneembaarheid.

Voor de meerjarenraming van de *hypotheekrechten* wordt er rekening gehouden met een groeivoet van 2%.

Voor de *verkeersbelastingen* wordt rekening gehouden met een groeipercantage van 1,5% vanaf 2005.

De raming van de *belasting op de inverkeersstelling* naar de volgende jaren toe is, gezien het dalend aantal inschrijvingen, voorzichtigheidshalve gebaseerd op een groeivoet van 3%.

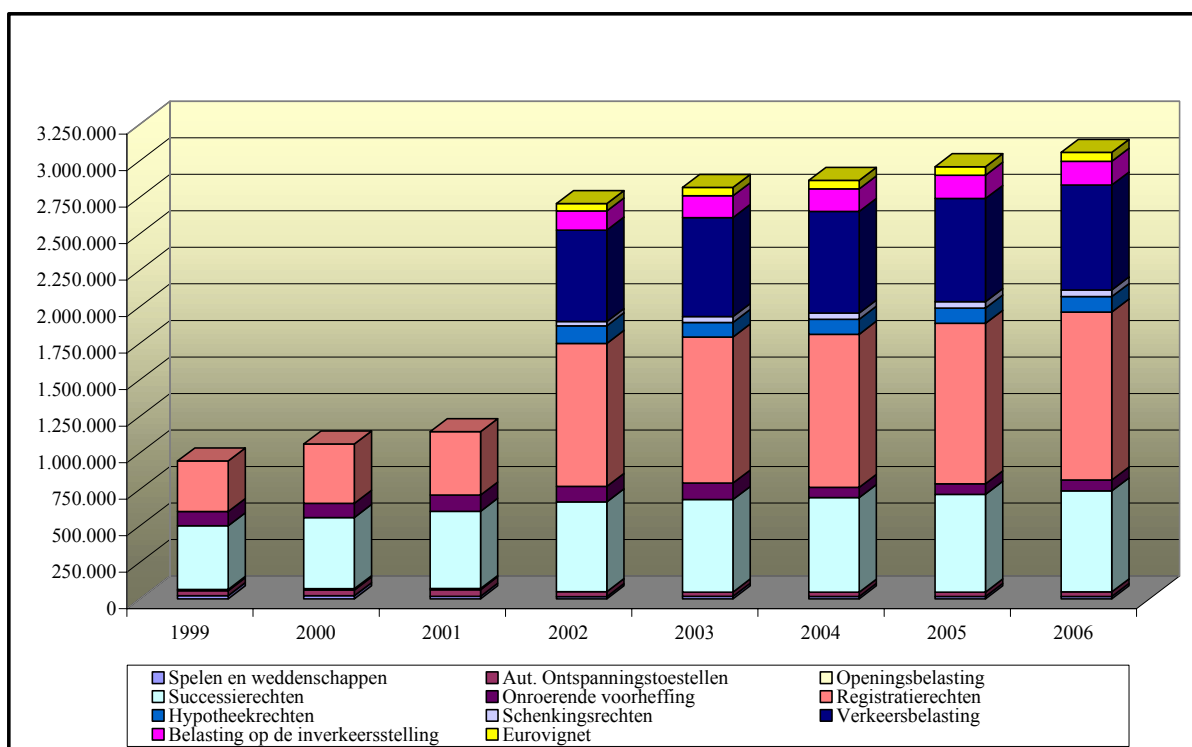
De opbrengst van het *eurovignet* wordt geacht de volgende jaren een lichte toename te kennen. Door het zich terugtrekken van Duitsland uit de pool zullen de resterende deelnemers op een relatief en absoluut groter deel van de opbrengst kunnen rekenen.

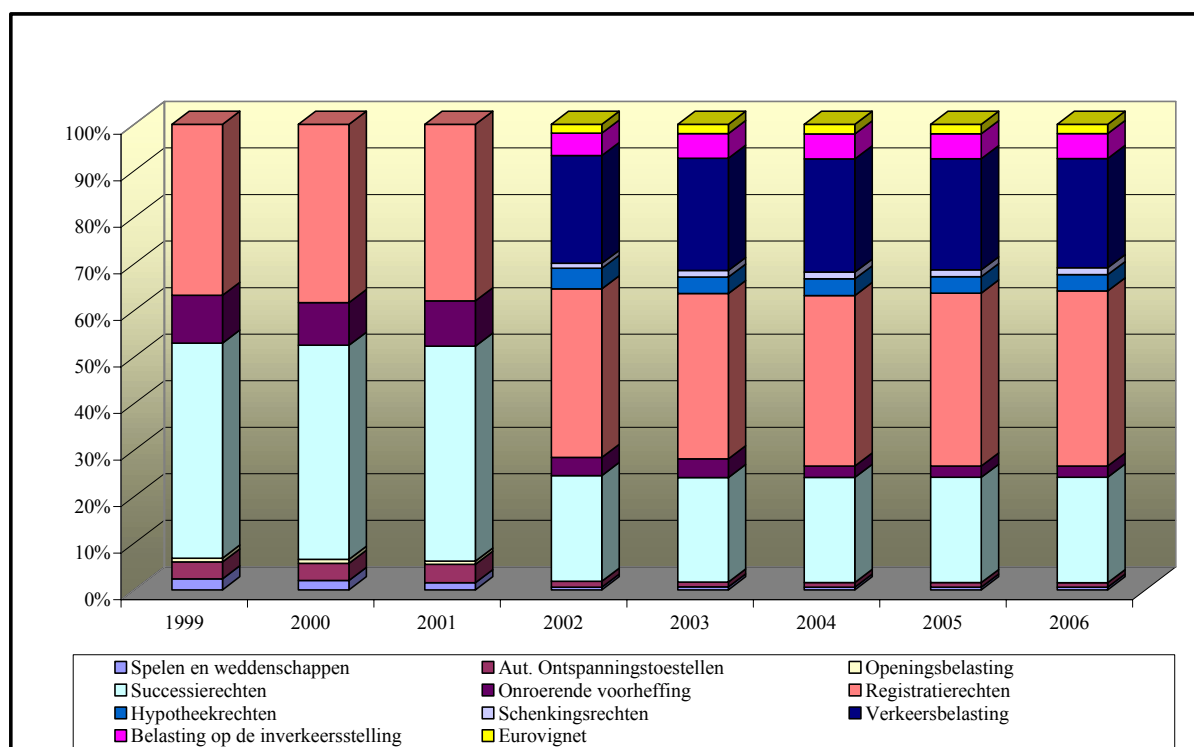
De toename van de geraamde *schenkingsrechten* is toe te schrijven aan de verwachte groei van vermogen.

De *successierechten* worden in 2006 14% hoger geraamd dan in 2002. Voor deze raming werd gebruik gemaakt van de groeivoet van het verwacht aantal overlijdens in Vlaanderen en de verwachte stijging van het vermogen.

Grafiek 3 toont op visuele wijze de ramingen van de gewestbelastingen over de jaren heen (zonder kijk- en luistergeld). Hieruit blijkt opnieuw het effect van het Lambermontakkoord. Vanaf 2002 stijgen de gewestbelastingen indrukwekkend. De registratierechten verdubbelen in omvang en er komen een aantal nieuwe (additionele) gewestbelastingen bij.

Grafiek 3 : Gewestbelastingen - absolute bedragen (in duizend euro)

Grafiek 4 : Gewestbelastingen – relatief belang

Tot slot geeft grafiek 4 een beeld van het relatief belang van elke gewestbelasting ten opzichte van de totaliteit van de gewestbelastingen, gemeten naar de verwachte opbrengst. Hierbij valt het dalend belang van de onroerende voorheffing en van de successierechten op.

1.4. : Specifieke dotaties en andere ontvangsten

Onder specifieke dotaties worden deze dotaties opgenomen die door de federale overheid aan de Vlaamse Gemeenschap overgemaakt worden. Het betreft hier drie dotaties waaronder de dotatie voor de buitenlandse studenten en de dotatie voor de werkgelegenheidsprogramma's. De twee laatstgenoemde dotaties werden herzien in het kader van het Sint-Elooisakkoord.

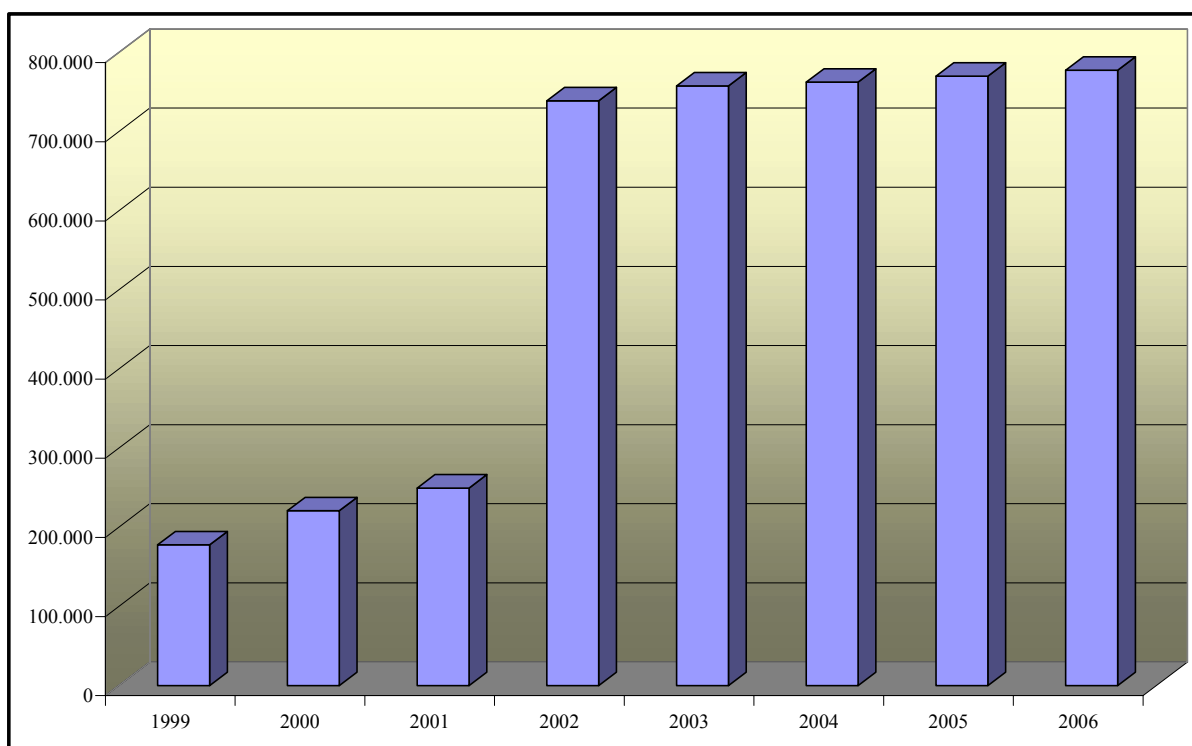
Door het Sint-Elooisakkoord werd de dotatie voor de tewerkstellingsprogramma's gevoelig verhoogd in drie schijven (2000, 2001 en 2002). Nadien werd dit krediet voor de begrotingsjaren 2002 en 2003 nogmaals verhoogd met telkens 500 miljoen BEF of 12.395 duizend euro. De verdeling van deze extra kredieten blijft behouden zoals ze was in 1999. Deze dotatie wordt niet geïndexeerd, noch aangepast aan de economische groei.

De dotatie voor de buitenlandse studenten werd door het Sint-Elooisakkoord aangepast aan het reëel aantal studenten. Vanaf 2001 dient deze dotatie enkel aangepast te worden aan de inflatie. Dit gebeurde dan ook voor de jaren tot en met 2006.

Tabel 9 : Specifieke dotaties (in duizend euro en indicatief)

Jaar	Absolute waarden	Indices	Nominale wijziging	Relatieve wijziging
1999	177.834	100		
2000	221.019	124	43.185	24,28%
2001	249.594	140	28.575	12,93%
2002	738.971	416	489.377	196,07%
2003	757.733	426	18.762	2,54%
2004	762.504	429	4.771	0,63%
2005	770.018	433	7.514	0,99%
2006	777.645	437	7.627	0,99%

De sterke stijging die te noteren valt in 2002 ten opzichte van 2001 wordt veroorzaakt door een nieuwe jaarlijkse dotatie die aan de gemeenschappen gegeven werd in het kader van het Lambermontakkoord. Het betreft hier de dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld. Als gevolg van het Lambermontakkoord werd het kijk- en luistergeld immers een gewestbelasting. Hierdoor viel een groot deel van de inkomsten voor de gemeenschappen weg. De genoemde dotatie tracht dit inkomstenverlies te compenseren. Voor 2002 bedraagt deze dotatie 455 miljoen euro. De jaren nadien wordt deze basisdotatie geïnfleerd. Grafiek 5 toont het bovenstaande op visuele wijze.

Grafiek 5: Specifieke dotaties (in duizend euro)

Voor de toegewezen ontvangsten en de eigen, niet-fiscale niet-toegewezen ontvangsten werden realistische ramingen gemaakt op artikelniveau. De totalen staan vermeld in tabel 1.

2. De uitgaven

Voor de raming van de uitgaven bij de meerjarenbegroting voor de jaren 2003-2006 wordt vertrokken van de notie constant beleid. Dit betekent dat de kredieten van het laatst gekende begrotingsjaar doorgetrokken worden met uitzondering van eenmalige initiatieven of aflopende programma's. Het begrip constant beleid betekent ook dat in de meerjarenbegroting gerekend wordt met kredieten die de mate van uitvoering van eerder genomen beslissingen weerspiegelen. Dit impliceert dat alle grote engagementen, genomen door de Vlaamse regering of door het Vlaams Parlement, budgettair worden gehonoreerd. Wanneer een programma in de begroting 2003 start, maar nog niet op kruissnelheid draait, en dit pas later gebeurt, dan wordt daar eveneens rekening mee gehouden bij de bepaling van de evolutie van de kredieten.

Bij de berekening van de toekomstige uitgavenkredieten wordt ook rekening gehouden met zowel de stijging in de levensduurte (in de vorm van inflatie-effecten) alsook met de projecten die de regering uitvoert en die al dan niet op volle snelheid draaien (volume-effecten).

In wat volgt wordt achtereenvolgens kort stilgestaan bij:

- de indexatie-effecten van de uitgaven voor de jaren 2003-2006.
- de globale evoluties per kredietsoort besproken.
- een overzicht gegeven van de beleids- en betalingskredieten per beleidsthema (m.i.v. een summier herhaling van de definitie.
- de voornaamste bewegingen per beleidsthema.

2.1 : Indexeringen in de uitgavenbegroting

2.1.1. Algemene uitgangspunten uitgavenraming 2003-2006

De uitgavenevoluitie wordt beïnvloed door de economische prognoses van de jaren 2003 tot en met 2006. Wat betreft de uitgavenkant blijft de invloed evenwel hoofdzakelijk beperkt tot de invloed van de inflatie, gemeten op basis van de gezondheidsindex. Het is deze index die bepalend is voor de evolutie van de lonen. Daarnaast wordt ook rekening gehouden met een stijging van andere uitgaven dan lonen door een gedeeltelijke verrekening van de levensduurte gemeten in termen van de gezondheidsindex. In tabel 10 worden de inflatiecijfers op basis van de gezondheidsindex vanaf 1999 weergegeven en ook de aangehouden prognose -conform het langetermijnsce­nario van de HRF- voor de periode 2003-2006 toe.

Tabel 10 – inflatieprognoses

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
GZI	0,94%	1,88%	2,75%	1,90%	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%

GZI : op basis van de gezondheidsindex

2.1.2. Raming van de toegepaste indexen.

De begroting van de Vlaamse gemeenschap werkt met twee indexmechanismen. Enerzijds maakt men gebruik van de zogenaamde provisie en anderzijds wordt de klassieke indexering gebruikt. Het eerste deel behandelt het provisioneel krediet voor de index, het tweede deel behandelt de klassieke indexering, waarna het gecumuleerd effect van beide systemen wordt berekend.

Samenstelling van de loonprovisie.

Een aantal kredieten binnen de Vlaamse begroting worden geïndexeerd op basis van het indexeringsmechanisme² dat voor de lonen van de ambtenaren toegepast wordt. Het principe hierbij is dat de tweede maand nadat het voortschrijdend gemiddelde van de gezondheidsindex de waarde van de spilindex overschreden heeft, de lonen toenemen met 2%. Dit betekent dat men een budgettaire weerslag krijgt in het jaar van de overschrijding van de

² Wet van 12 maart 1977 houdende inrichting van een stelsel waarbij sommige uitgaven in de overheidssector aan het indexcijfer der consumptieprijzen van het Rijk zijn gekoppeld.

spil behalve wanneer de spilindex wordt overschreden in de laatste twee maanden van het jaar. Wanneer de spilindex bijvoorbeeld in mei overschreden wordt, dan stijgen de lonen vanaf juli en heeft de sprong een budgettaire weerslag voor de resterende vijf maanden (december is budgettair ten laste van het volgende jaar). Wanneer de spilindex bijvoorbeeld in november van jaar X wordt overschreden, dan stijgen de lonen vanaf januari van jaar X+1 en heeft de sprong in jaar X een budgettaire weerslag in jaar X+1 voor de resterende 11 maanden.

Op basis van de in de begroting toegekende code wordt voor elke basisallocatie bepaald of gebruik gemaakt wordt van de loonprovisie of niet. Voor iedere basisallocatie opgenomen in de loonprovisie, past men het hierboven beschreven mechanisme toe op het loonaandeel van de desbetreffende basisallocatie.

Om voorspellingen van de sprongen van de spilindex voor de periode 2004-2006 te maken, wordt gekeken naar de maandelijkse evolutie van de gezondheidsindex. Het Planbureau geeft voorspellingen op maandbasis voor 2003. Op basis van de gerealiseerde maandelijkse indexen 2001 en 2002 en de voorspelde maandelijkse indexen 2003 wordt een gemiddelde maandelijkse indexafwijking berekend ten opzichte van de gemiddelde jaarindex. Voor de berekening wordt hier steeds gebruik gemaakt van de gezondheidsindex. Voor 2004 worden deze maandelijkse afwijkingen verrekend op de vooropgestelde jaarindex (op basis van een inflatieritme van 1,5%) om een raming te krijgen van de maandelijkse gezondheidsindexen. Op basis van deze cijfers wordt dan het (4-maandelijks) voortschrijdend gemiddelde berekend. Voor 2005 en 2006 wordt dezelfde werkwijze toegepast.

Op basis van de hierboven beschreven werkwijze komen we tot overschrijdingen van de spilindex (met jaarinflatiecijfers uit tabel 10) zoals opgenomen in tabel 11.

Tabel 11 – Raming sprong spilindex

Jaar	Maand	Te overschrijden waarde	Geraamde waarde
2003	juli	111,64	111,73
2004	december	113,87	113,91
2005			
2006	april	116,15	116,32

Het jaar volgend op de provisieverdeling, moet de weerslag volledig meegerekend worden gedurende 12 maanden. Gezien we ervan uitgaan dat er provisieverdelingen zijn in de jaren 2003, 2005 en 2006, betekent dit dat de weerslag voor 12 maanden meegerekend moet worden in de jaren 2004 en 2006.

Tabel 12 geeft zowel de te voorziene provisie weer van het jaar van de provisieverdeling alsook de weerslag op de kredieten de jaren volgend op de provisieverdeling.

Tabel 12 : Voorziene provisie-indexen

(in duizend euro)

NGK	Jaar	Te voorziene provisie (PR 24.6)	Weerslag provisieverdeling (T-1)	Weerslag sprongen voorgaande jaren
	2004	0	160.039	160.039
	2005	140.997	0	160.039
	2006	86.782	169.199	329.238
GVK	Jaar	Te voorziene provisie (PR 24.6)	Weerslag provisieverdeling (T-1)	Weerslag sprongen voorgaande jaren
	2004	0	1.765	1.765
	2005	2.076	0	1.765
	2006	1.409	2.492	4.257
GOK	Jaar	Te voorziene provisie (PR 24.6)	Weerslag provisieverdeling (T-1)	Weerslag sprongen voorgaande jaren
	2004	0	1.659	1.659
	2005	1.758	0	1.659
	2006	1.248	2.109	3.768

Indexen, buiten loonprovisie.

Het tweede indexmechanisme werkt op een andere wijze dan het provisiemechanisme. Er wordt wederom vertrokken van de indexcode die aangeeft in welke mate rekening gehouden moet worden met een aanpassing aan indexstijgingen (op basis van de gezondheidsindex) zowel voor het loonaandeel als het werkingsaandeel van het betrokken krediet.

Voor de meerjarenbegroting worden inflatiepercentages aangehouden zoals opgenomen in tabel 10. Op basis van dit inflatiepercentage werden de indexen³ buiten provisie berekend per basisallocatie voor 2004, 2005 en 2006. De indexkredieten buiten de provisie zijn weergegeven in tabel 13.

Tabel 13 – weerslag index buiten provisie (in duizend euro)

Te voorziene indexeffect jaar X					
	NGK	GVK	GOK	VRK	MAC
2004	53.029	36.656	34.778	-	23.716
2005	53.880	37.973	38.121	-	24.830
2006	54.938	39.008	38.818	-	26.061
Weerslag index (inclusief voorgaande jaren)					
	NGK	GVK	GOK	VRK	MAC
2004	53.029	36.656	34.778	-	23.716
2005	106.909	74.629	72.899	-	48.546
2006	161.847	113.637	111.717	-	74.607

Indexen, totaal te voorzien in de meerjarenraming.

Voor de opname van de index in de raming van de beleidsruimte voor 2004 tot en met 2006, worden beide hiervoor beschreven systemen bij mekaar opgeteld. De totalen vindt u in tabel 14.

³ Om een indexering toe te kunnen passen, vertrekt men logischerwijs van de kredieten van het voorgaande jaar. Enkel deze kredieten kunnen immers onderhevig zijn aan geldontwaarding. Voor de berekening van de index 2004 werd dus vertrokken van de kredieten 2003.

Tabel 14 : Indexen op te nemen in de meerjarenraming

(in duizend euro)

Jaarlijks extra te voorzien ten opzichte van jaar X-1						
		NGK	GVK	GOK	VRK	MAC
Weerslag provisieverdeling jaar X-1	2004	160.039	1.765	1.659	-	-
	2005	-	-	-	-	-
	2006	169.199	2.492	2.109	-	-
index buiten provisie jaar X	2004	53.029	36.656	34.778	-	23.716
	2005	53.880	37.973	38.121	-	24.830
	2006	54.938	39.008	38.818	-	26.061
Totaal te voorziene bijkomende index	2004	213.068	38.421	36.437	-	23.716
	2005	53.880	37.973	38.121	-	24.830
	2006	224.137	41.500	40.927	-	26.061
Extra te voorzien ten opzichte van jaar 2003						
		NGK	GVK	GOK	VRK	MAC
Weerslag provisieverdeling jaar X-1	2004	160.039	1.765	1.659	-	-
	2005	160.039	1.765	1.659	-	-
	2006	329.238	4.257	3.768	-	-
index buiten provisie jaar X	2004	53.029	36.656	34.778	-	23.716
	2005	106.909	74.629	72.899	-	48.546
	2006	161.847	113.637	111.717	-	74.607
Totaal te voorziene bijkomende index	2004	213.068	38.421	36.437	-	23.716
	2005	266.948	76.394	74.558	-	48.546
	2006	491.085	117.894	115.485	-	74.607

2.2 : De meerjarenbegroting per kredietsoort

In dit hoofdstuk wordt een korte samenvattende tabel gegeven van de verschillende kredietsoorten en hun evolutie over de periode 2003-2006 heen. Deze samenvatting vindt u in tabel 15. Zowel de absolute waarden in duizend euro alsook de evolutie (weergegeven door indices) zijn opgenomen in de tabel.

Tabel 15

(in duizend euro)

	2003	2004	2005	2006
Niet-gesplitste kredieten (NGK)	14.412.166	14.742.423	15.233.438	15.528.210
Gesplitste vastleggingskredieten (GVK)	2.931.632	2.974.505	3.062.543	3.157.200
Gesplitste ordonnanceringskredieten (GOK)	2.878.574	3.000.017	3.012.238	3.109.280
Variabele kredieten (VRK)	84.126	82.570	81.120	81.120
Vastleggingsmachtigingen (MAC)	1.581.115	1.655.380	1.737.325	1.829.288

2.3 : De meerjarenbegroting in termen van beleids- en betalingskredieten

2.3.1. Beleidskredieten

Wanneer de beleidsruimte van een regering geanalyseerd wordt, volstaat het geenszins om per kredietsoort de evolutie weer te geven. Bij de bepaling van de beleidsruimte stelt men het begrip "beleidskredieten" centraal. Beleidskredieten worden conform de definitie, opgenomen in de resolutie van het Vlaams Parlement van 20 december 2000, als volgt gedefinieerd:

“Het beleidskrediet in het begrotingsjaar X is het volume aan mogelijkheden, voortkomende uit de ontvangsten (inclusief leningen) van dat begrotingsjaar, waarover de Vlaamse regering beschikt om verbintenissen aan te gaan of te laten aangaan, die in het lopende jaar of in een volgend jaar ten laste vallen van de Vlaamse gemeenschap.”

Analyse van bovenstaande definitie leert ons dat de nadruk wordt gelegd op de ontvangsten en engagementen van het lopende begrotingsjaar waaruit afgeleid kan worden dat overgedragen saldi van kredieten niet meegerekend worden in de beleidskredieten.

Naast de inhoudelijke definitie, is een technische vertaling van bovenstaande definitie noodzakelijk teneinde een concrete berekening te kunnen maken van de beleidskredieten. Bij beleidskredieten vertrekt men vanuit de som van de niet-gesplitste kredieten, de gesplitste vastleggingskredieten en de vastleggingsmachtigingen zoals opgenomen in de algemene uitgavenbegroting. Deze kredieten geven de mogelijkheden weer om verbintenissen aan te gaan of aan te laten gaan.

De niet-gesplitste kredieten dienen echter uitgezuiverd te worden van de zogeheten vereffeningskredieten (zie tabel 16). Dit zijn immers kredieten die als betalingskrediet voor een vastleggingsmachtiging in de begroting worden ingeschreven. Het zijn de vastleggingsmachtigingen die de ruimte voor verbintenissen van de Vlaamse regering bepalen, niet de vereffeningskredieten die noodzakelijk zijn om de betalingsverplichtingen na te komen.

Tabel 16 : Vereffeningskredieten

(in duizend euro)

PR	BA	Libellé	2003	2004	2005	2006
11.1	4101	Dotatie aan het Brusselfonds	1.000	1.000	1.000	1.000
11.1	6101	Dotatie aan het Brusselfonds	1.479	1.479	1.479	1.479
35.4	6101	Gemeenschapsonderwijs-grote infrastructuur	14.731	19.463	19.463	19.463
35.4	6102	DIGO	98.000	104.566	104.566	104.566
35.4	6104	IVAH	10.000	7.844	7.844	7.844
35.4	6105	DIGO-hoger onderwijs	30.587	14.043	14.043	14.043
35.4	6106	Gemeenschapsonderwijs-kleine infrastructuur	10.651	10.716	10.716	10.716
40.2	6101	VIPA	88.267	100.000	150.000	150.000
41.4	6101	Kind en Gezin	0	5.299	6.093	6.109
41.5	6104	VFSIPH	13.246	18.683	17.082	15.555
45.5	6102	Culturele infrastructuur	10.875	10.875	10.875	10.875
49.1	6101	BLOSO	3.800	3.800	3.800	3.800
49.2	6101	Toerisme Vlaanderen	13.222	8.161	11.867	13.730
49.2	6102	Toerisme Vlaanderen	3.000	476	833	2.278
51.1	4108	Dotatie Limburgfonds	0	0	0	0
51.2	4141	Fonds voor flankerend economisch beleid	177.139	177.139	177.139	177.139
52.4	3311	ESF-fonds	0	0	0	0
52.4	3313	ESF-fonds	1.000	1.522	1.735	1.735
52.4	3314	ESF-fonds	7.500	8.500	11.205	11.235
52.4	4103	Herplaatsingsfonds	3.945	2.809	1.569	1.259
53.1	6301	Geprefinancierd trekkingsrechten	45.000	83.000	83.000	83.000
54.1	4141	VLIF	32.000	32.000	32.000	32.000
54.1	4142	Instrument Vlaamse Visserij- en Aquicultuur	1.737	2.560	2.826	2.994

PR	BA	Libellé	2003	2004	2005	2006
54.1	6101	VLIF	0	0	0	0
54.1	6102	Instrument Vlaamse Visserij- en Aquicultuur	0	0	0	0
61.1	6103	Dotatie aan MINA	170.724	170.724	170.724	170.724
62.4	3105	dotatie garantiefonds sociale huisvesting	0	0	0	0
62.4	4110	UP huisvesting	36.936	36.936	36.936	36.936
62.6	6111	Grond- en woonbeleid Vlaams-Brabant	0	0	0	0
69.9	6103	Dotatie aan DAB Vlaams infrastructuurfonds	489.228	501.622	501.622	501.622
69.9	6105	Dotatie aan VIF m.b.t. overgenomen verbintenissen	0	0	0	0
71.3	4101	IWT	66.631	66.631	66.631	66.631
71.3	4102	Technologische innovatie	12.182	24.745	64.745	109.745
72.1	4105	Film in Vlaanderen	0	0	0	0
		TOTAAL	1.342.880	1.414.593	1.509.793	1.556.478

Naast de vereffeningskredieten, dienen de niet-gesplitste kredieten tevens uitgezuiverd te worden voor kredieten ingeschreven voor intrestlasten en aflossingen van leningen. Intresten en aflossingen bieden aan de Vlaamse regering immers niet de mogelijkheid om verbintenissen aan te gaan of aan te laten gaan. Gevolg hiervan is dat de leningen en de aflossingen niet thuis horen bij de beleidskredieten. Tabel 17 geeft voor de periode 2003-2006 de geraamde intresten en aflossingen weer waarmee rekening werd gehouden bij de berekening van beleidskredieten.

Tabel 17 : Intresten en aflossingen (in duizend euro)

	2003	2004	2005	2006
Intresten	143.399	127.102	98.725	86.023
Aflossingen	172.787	168.865	196.422	195.396

Voor wat de machtigingen betreft, moeten er twee correcties aangebracht worden op het totaal aan vastleggingsmachtigingen zoals men ze terugvindt in de administratieve begroting (cfr. Tabel 15).

De verbintenissen, aangegaan via het Vlaams Infrastructuurfonds, moeten immers ook als machtiging beschouwd worden en bij het totaal der vastleggingsmachtigingen worden opgeteld. Deze verbintenissen vindt men als gesplitst vastleggingskrediet terug in de begroting van het VIF en dit vastleggingskrediet bedraagt voor het begrotingsjaar 2003 662.794.000 euro. Voor de jaren 2004, 2005 en 2006 gaat men uit van gesplitste vastleggingskredieten zoals opgenomen in tabel 18.

Tabel 18: gesplitst vastleggingskrediet VIF (in duizend euro)

	2003	2004	2005	2006
GVK VIF	662.794	675.189	675.189	675.189

Ten tweede moet men van het bekomen bedrag de leningsmachtigingen aan derden aftrekken. Deze geven de begunstigde instelling immers de mogelijkheid om leningen aan te gaan in plaats van verbintenissen. Voor de begrotingsjaren 2003-2006 worden de leningsmachtigingen weergegeven in tabel 19.

Tabel 19 : leningsmachtigingen (in duizend euro)

PR	BA	omschrijving	2003	2004	2005	2006
49.1	9912	leningsmachtiging BLOSO	3.250	0	0	0
62.4	9932	machtiging VWF	136.341	138.386	140.462	142.569
		TOTAAL	139.591	138.386	140.462	142.569

Voorts moet de sommatie van de niet-gesplitste kredieten, gesplitste vastleggingskredieten en vastleggingsmachtigingen nog gecorrigeerd worden met het bedrag aan reserveringen. Reserveringen kan men immers niet beschouwen als mogelijkheden aan de Vlaamse regering om verbintenissen aan te gaan in het begrotingsjaar zelf. Door het voorzien van reserveringen worden kredieten bestemd voor de financiering van

toekomstige engagements. Tabel 20 geeft voor de begrotingsjaren 2003-2006 de reserveringen weer die onttrokken worden aan de beleidskredieten.

Tabel 20 : Reserveringen

(in duizend euro)

Omschrijving	2003	2004	2005	2006
Reservering pensioenfonds	5.355	5.355	5.355	5.355
Reservering Zorgfonds	40.668	40.668	40.668	40.668
Totaal	46.023	46.023	46.023	46.023

Naast de reeds vernoemde kredieten, beschikt de Vlaamse regering ook over de mogelijkheid om verbintenissen aan te gaan onder de vorm van variabele kredieten. Dit zijn kredieten die ingeschreven worden, maar pas uitgegeven kunnen worden naarmate ze gedekt worden door toegewezen ontvangsten. De toegewezen ontvangsten kunnen evenwel van jaar tot jaar overgedragen worden, zodat men ook de saldi van voorgaande jaren mee kan uitgeven. Uit de bovenstaande definitie van beleidskredieten kan afgeleid worden dat enkel uitgaven mogen opgenomen worden in zoverre ze gedekt zijn door ontvangsten van hetzelfde begrotingsjaar. Om te vermijden dat de saldi uit voorgaande jaren mee verrekend worden in de berekening van de beleidskredieten neemt men het totaal der toegewezen ontvangsten in plaats van het totaal der variabele kredieten. Voor de begrotingsjaren 2003-2006 worden de toegewezen ontvangsten weergegeven in tabel 21.

Tabel 21 : toegewezen ontvangsten

(in duizend euro)

	2003	2004	2005	2006
Totaal toegewezen ontvangsten	146.342	103.830	104.302	104.782

Als laatste facet in de berekening van de beleidskredieten, moet ook gekeken worden naar de schuldopbouw van Aquafin waarmee verbintenissen aangegaan kunnen worden namens de Vlaamse regering. Deze schuldopbouw moet bijgevolg meegerekend worden in de beleidskredieten. Aquafin lost echter ook intresten af op de door haar aangegane leningen. Deze intresten kan men (analoog met de gewone intrestaflossingen) niet meerekenen als beleidskredieten, en dienen afgetrokken te worden van de schuldopbouw. Voor het begrotingsjaar 2003 wordt zo een netto-schuldopbouw bekomen van 63.169 duizend euro. Voor de begrotingsjaren 2004, 2005 en 2006 gaan we uit van een netto-schuldopbouw van resp. 38.982, 37.065 en -4.602 duizend euro.

In tabel 22 wordt een samenvattend overzicht gegeven van de (eventueel gecorrigeerde) deelcomponenten van de totale beleidskredieten.

Tabel 22 Componenten van beleidskredieten

(in duizend euro)

Omschrijving	2003	2004	2005	2006
Niet-gesplitste kredieten	14.412.166	14.742.423	15.233.438	15.528.210
Vereffeningskredieten (incl. VIF)	1.342.880	1.414.593	1.509.793	1.556.478
Aflossingen	172.787	168.865	196.422	195.396
Intresten	143.399	127.102	98.725	86.023
Reserveringen	46.023	46.023	46.023	46.023
Gesplitste vastleggingskredieten	2.931.632	2.974.505	3.062.543	3.157.200
Vastleggingsmachtigingen (incl. GVK VIF, excl. leningsmachtigingen)	2.104.318	2.192.183	2.272.052	2.361.908
Variabele kredieten	146.342	103.830	104.302	104.782
Aquafin	63.169	38.982	37.065	- 4.602
Totaal	17.952.538	18.295.340	18.858.437	19.263.578

De totale uitgaven in termen van beleidskredieten voor de periode 2003-2006 zijn in tabel 23 per beleidsthema opgenomen. Voor een omzettingstabel van PR naar thema verwijzen we naar bijlage I.

Tabel 23

(in duizend euro)

thema	2003	2004	2005	2006
Statutaire werking	103.006	104.577	105.526	107.133
Kanselarij	29.246	29.361	29.477	29.594
Buitenlands beleid	32.833	32.876	27.199	27.242
Brussel	36.935	37.252	37.505	37.973
Statistiek	902	912	922	932
Financiën	119.165	22.259	41.235	41.288
Gebouwen en ambtenaren	717.098	727.916	721.211	726.649
Onderwijs	7.556.177	7.801.464	7.905.184	8.099.137
Welzijn en gezondheid	2.184.640	2.267.220	2.358.850	2.425.570
Cultuur en Jeugd	384.032	394.655	403.818	409.383
Toerisme	45.515	46.167	46.684	47.353
Economie	354.541	369.644	384.750	400.249
Werkgelegenheid	645.307	655.924	663.587	670.203
Lokale overheden	1.728.704	1.784.477	1.852.098	1.918.579
Land- en tuinbouw	91.975	91.456	92.616	95.237
Milieu	930.354	885.109	892.122	867.656
Ruimtelijke ordening	88.444	44.762	41.679	41.708
Monumenten en huisvesting	416.969	420.149	423.924	427.762
Wegen en water	1.131.189	1.141.189	1.145.258	1.150.488
Gemeenschappelijk vervoer	545.805	579.397	606.892	637.538
Wetenschappen	399.452	459.343	525.551	592.903
Media	268.530	279.466	289.573	300.078
Sport	52.195	53.125	53.252	54.202
Energie	6.350	6.385	6.421	6.457
Provisie	83.174	60.255	203.103	148.264
Totaal	17.952.538	18.295.340	18.858.437	19.263.578

Voor de uitsplitsing van de beleidskredieten per programma wordt verwezen naar bijlage II.

2.3.2. Betalingskredieten

Naast de mogelijkheden om verbintenissen aan te gaan, is het voor een overheid ook van belang te weten wat haar effectieve betalingsverplichtingen zijn. Hiervoor worden de betalingskredieten berekend. Betalingskredieten worden conform de definitie, opgenomen in de resolutie van het Vlaams Parlement van 20 december 2000, als volgt gedefinieerd:

“Het betalingskrediet in begrotingsjaar X is het volume aan mogelijkheden, voortkomende uit de ontvangsten (inbegrepen leningen) van dat begrotingsjaar, waarover de Vlaamse regering beschikt om aan betalingsverplichtingen, voortvloeiend uit bestaande en nieuwe in het begrotingsjaar aan te gane verbintenissen, in de loop van begrotingsjaar te voldoen.”

Eveneens dient hier opgemerkt dat enkel de betalingen en ontvangsten die betrekking hebben op het lopende begrotingsjaar worden opgenomen.

Voor de berekening van de betalingskredieten vertrekt men van de sommatie van de niet-gesplitste kredieten en de gesplitste ordonnanceringskredieten.

Ook hier moet een uitzuivering gebeuren van de aflossingen. Aflossingen zijn immers niet direct betalingsverplichtingen als gevolg van een vroeger genomen engagement van de regering. Voorts werd met de opgenomen lening reeds een beleidsuitgave gefinancierd, waardoor de kredieten reeds werden opgenomen, zij het dan in de functionele vorm. Voor de totale correctie in het kader van betalingskredieten, wordt verwezen naar tabel 17.

Naast de niet-gesplitste kredieten en de gesplitste ordonnanceringskredieten, vertegenwoordigen de variabele kredieten eveneens de vertaling van betalingsverplichtingen vanwege de overheid. Ook deze kredieten dienen dan

mee opgenomen te worden in de berekening van de betalingskredieten. Voor betalingskredieten geldt evenwel, analoog met de beleidskredieten, dat enkel rekening mag gehouden worden met die uitgaven die aangerekend kunnen worden aan ontvangsten van datzelfde jaar. Ook bij de betalingskredieten wordt dus gerekend met de toegewezen ontvangsten van dat jaar voor de variabele kredieten.

De overheid heeft naast de hierboven beschreven betalingsverplichtingen, ook nog betalingsverplichtingen via haar VOI's en DAB's. Deze verplichtingen worden niet altijd gefinancierd middels de dotatie. Vooral MINA en in beperkte mate ook het VIF kunnen heel wat betalingsverplichtingen inschrijven aan dewelke zij kunnen voldoen via eigen ontvangsten. Ook voor het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds dient een uitzondering gemaakt. Het VLIF kan immers een aantal betalingen doen vanuit Europese financieringsbronnen.

Bij de berekening van de betalingskredieten moet bijgevolg rekening worden gehouden met de eigen ontvangsten van deze DAB's. De basis wordt gevormd door de totale ontvangsten van de DAB's. Hiervan moeten de overgedragen saldi afgetrokken worden omdat deze voortvloeien uit inkomsten van voorgaande jaren. Dan wordt de dotatie nog uit de ontvangsten gelicht omdat deze in de berekening van de betalingskredieten reeds meegerekend wordt als niet-gesplitst krediet. Bijkomend ten opzichte van de reeds gemaakte sommering blijven aldus nog de betalingen over van de DAB's die ze financieren uit de eigen ontvangsten van het betrokken begrotingsjaar. De berekening voor 2003-2006 is opgenomen in tabel 24.

Tabel 24 : MINA, VIF en VLIF

(in duizend euro)

Omschrijving	Teken	2003	2004	2005	2006
Totale ontvangsten MINA	+	953.852	953.852	953.852	953.852
Saldi voorgaande jaren MINA	-	431.747	431.747	431.747	431.747
Dotatie MINA	-	170.724	170.724	170.724	170.724
Totale ontvangsten VIF	+	1.331.257	1.343.652	1.343.652	1.343.652
Dotatie VIF	-	489.228	501.622	501.622	501.622
Saldi voorgaande jaren VIF	-	759.687	759.687	759.687	759.687
Totale ontvangsten VLIF	+	36.333	36.333	36.333	36.333
Saldi voorgaande jaren VLIF	-	2.785	2.785	2.785	2.785
Dotatie VLIF	-	32.000	32.000	32.000	32.000
Totaal		435.271	435.272	435.272	435.272

In tabel 25 vindt men een overzicht van de verschillende samenstellende onderdelen van de betalingskredieten voor het begrotingsjaren 2003-2006.

Tabel 25 Componenten van betalingskredieten

(in duizend euro)

Omschrijving	2003	2004	2005	2006
Niet-gesplitste kredieten	14.412.166	14.742.423	15.233.438	15.528.210
Aflossingen	172.787	168.865	196.422	195.396
Gesplitste ordonnanceringskredieten	2.878.574	3.000.017	3.012.238	3.109.280
Variabele kredieten	146.342	103.830	104.302	104.782
MINA, VIF en VLIF (eigen ontvangsten)	435.271	435.272	435.272	435.272
Totaal	17.699.566	18.112.677	18.588.828	18.982.148

De totale uitgaven in termen van betalingskredieten voor de periode 2003-2006 zijn in tabel 26 opgenomen per beleidsthema. Voor de uitsplitsing van de betalingskredieten per programma wordt verwezen naar bijlage II.

Tabel 26 betalingskredieten per thema

(in duizend euro)

thema	2003	2004	2005	2006
Statutaire werking	103.006	104.577	105.526	107.133
Kanselarij	28.254	28.369	28.485	28.602
Buitenlands beleid	33.809	29.702	31.583	29.632
Brussel	34.983	35.225	35.402	35.793
Statistiek	880	890	900	910
Financiën	264.019	150.816	141.415	128.766
Gebouwen en ambtenaren	732.282	736.985	703.825	710.591
Onderwijs	7.565.592	7.801.324	7.902.672	8.094.217
Welzijn en gezondheid	2.148.236	2.270.010	2.408.430	2.471.199
Cultuur en Jeugd	385.085	395.532	404.515	409.897
Toerisme	44.632	38.044	41.011	44.910
Economie	295.109	306.643	318.126	329.948
Werkgelegenheid	647.800	659.244	663.681	669.389
Lokale overheden	1.734.490	1.938.870	1.959.782	2.030.263
Land- en tuinbouw	69.372	69.815	70.402	71.274
Milieu	763.504	723.519	725.661	727.187
Ruimtelijke ordening	88.409	44.529	43.594	42.623
Monumenten en huisvesting	424.179	429.204	430.770	434.394
Wegen en water	1.030.759	1.036.593	1.040.361	1.045.286
Gemeenschappelijk vervoer	532.977	540.955	568.183	602.972
Wetenschappen	360.576	372.201	411.822	457.895
Media	269.430	279.466	289.573	300.078
Sport	51.795	52.662	52.725	53.610
Energie	7.214	7.247	7.281	7.315
Provisie	83.174	60.255	203.103	148.264
Totaal	17.699.566	18.112.677	18.588.828	18.982.148

2.4 : Toelichting per thema in termen van beleids-en betalingskredieten (in duizend euro)

Dit hoofdstuk overloopt de voornaamste bewegingen per beleidsthema in de door de meerjarenbegroting omvatte periode.

Statutaire werking**Tabel 27**

Statutaire werking	2003	2004	2005	2006
Beleidskredieten	103.006	104.577	105.526	107.133
Betalingskredieten	103.006	104.577	105.526	107.133

De kredieten begrotingscontrole 2003 worden doorgetrokken en geïndexeerd.

Kanselarij**Tabel 28**

Kanselarij	2003	2004	2005	2006
Beleidskredieten	29.246	29.361	29.477	29.594
Betalingskredieten	28.254	28.369	28.485	28.602

De kredieten na BC 2003 worden doorgetrokken naar de volgende jaren en weerspiegelen bijgevolg een voortzetting van het constant beleid.

Buitenlands beleid**Tabel 29**

Buitenlands beleid	2003	2004	2005	2006
Beleidskredieten	32.833	32.876	27.199	27.242
Betalingskredieten	33.809	29.702	31.583	29.632

De kredieten binnen het programma Buitenlands Beleid werden in functie van de evolutie van de index aangepast. De terugval vanaf 2005 is het gevolg van het niet langer financieel ondersteunen van projecten in de meeste landen van Centraal- en Oost-Europa die vanaf dan lid zijn van de Europese Unie.

Brusselse Aangelegenheden**Tabel 30**

Brussel	2003	2004	2005	2006
Beleidskredieten	36.935	37.252	37.505	37.973
Betalingskredieten	34.983	35.225	35.402	35.793

De kredieten begrotingscontrole 2003 worden doorgetrokken en geïndexeerd.

Statistiek**Tabel 31**

Statistiek	2003	2004	2005	2006
Beleidskredieten	902	912	922	932
Betalingskredieten	880	890	900	910

De kredieten begrotingscontrole 2003 worden doorgetrokken en geïndexeerd.

Financiën**Tabel 32**

Financiën	2003	2004	2005	2006
Beleidskredieten	119.165	22.259	41.235	41.288
Betalingskredieten	264.019	150.816	141.415	128.766

Beleidskredieten :

De operatie waarbij met de liquidatieopbrengst van het VERF in 2003 een lening aan de NV Aquafin en de kapitalisatie van de NV BAM werd gefinancierd, was een éénmalige operatie en ressorteert bijgevolg geen gevolg meer vanaf 2004.

De conjunctuurprovisie voorzien in 2003 wordt niet doorgetrokken de komende jaren.

In 2004 wordt omwille van het intussen opgebouwde saldo geen dotatie aan het Vlaams Fonds voor de Lastendelging voorzien.

Betalingskredieten :

Bovenop de dalingen vermeld bij de beleidskredieten verminderen de betalingskredieten nog eens extra door een verlaging van de rentelasten wegens de verder doorgevoerde schuldafbouw. Daartegenover staat een stijging van de kredieten voor de betaling van de rentelast voor het consortiumkrediet Gimvindus.

In 2005 wordt de uiteindelijke daling van de betalingskredieten in 2005 verklaard door de verdere daling van de rentelasten ten gevolge van de schuldafbouw. Deze daling compenseert de stijging door de terugzetting van de dotatie aan het Vlaams Fond voor de Lastendelging.

Voor zowel de beleids- als betalingskredieten dient tevens ook vermeld te worden dat de kapitaalbreng bij de NV Staal Vlaanderen, gezien de liquiditeitspositie bij NV Staal Vlaanderen, niet meer dient te worden ingeschreven in de volgende jaren.

Gebouwen en ambtenaren

Tabel 33

Gebouwen en ambtenaren	2003	2004	2005	2006
Beleidskredieten	717.098	727.916	721.211	726.649
Betalingskredieten	732.282	736.985	703.825	710.591

Wat het onderdeel 'gebouwen' betreft is er een daling van het krediet in 2004 en in mindere mate in 2005. Dit is het gevolg van de daling van de huuruitgaven voor onroerende goederen (in hoofdzaak als gevolg van de ingebruikname vanaf begin 2004 van het VAC Hasselt) en als gevolg van het wegvallen van de te betalen financiële lasten en uitgaven met betrekking tot de gebouwen in Brussel aan het Martelaarsplein.

Wat het onderdeel 'ambtenaren' betreft stijgen de kredieten voor de 'aankopen en investeringen voor informatica' met 43 miljoen euro, echter voor 85 % gecompenseerd op de werkingskosten voor informatica.

Onderwijs

Tabel 34

Onderwijs	2003	2004	2005	2006
Beleidskredieten	7.556.177	7.801.464	7.905.184	8.099.137
Betalingskredieten	7.565.592	7.801.324	7.902.672	8.094.217

1. Lonen

De behoeften in de meerjarenbegroting worden geraamd **exclusief index**.

De raming van de loonkredieten is het resultaat van het effect van de verwachte leerlingenevoluties op de omkadering, rekening houdend met een vergrijzingscoëfficiënt van het personeelsbestand van 0%.

In de prefiguraties worden de jaarlijkse meerkosten van de **CAO's IV, V en VI** opgenomen. De compensatie voor CAO VI en de minderbehoefte aan krediet ingevolge de maatregel TBS 58+ worden verrekend.

In 2003 komt de 2de fase van de **lineaire loonsverhoging** ikv CAO VI. Vanaf 1/6/2003 komt tweemaal hetzelfde bedrag van de 1% lineaire loonsverhoging bij de lonen bij. Vanaf 2004 komt deze 2de fase op kruissnelheid.

Vanaf 1/9/2003 worden de administratieve ondersteuning en de beleidsondersteuning die in het verleden aan de **werkingsmiddelen** werden toegevoegd **naar de lonen overgebracht**. Vanaf 2004 worden deze middelen volledig opgenomen als loonkredieten.

Naast deze middelen wordt vanaf 2004 30% van het groeipad ikv het Polder-Tivoli-akkoord vanuit de werkingsmiddelen overgebracht naar de loonkredieten basisonderwijs als bijkomende middelen voor de scholengemeenschappen basisonderwijs.

Op 1 september worden de voormalige gesubsidieerde contractuelen tewerkgesteld in het onderwijs op basis van onderwijsconventie 8285 ondergebracht in de decreten rechtspositie. In 2004 wordt de volledige loonkost op jaarbasis getransfereerd van het 'gecokrediet' (Ba 35.40 1119) naar de loonkredieten van het gewoon en buitengewoon basisonderwijs, van de CLB-centra en naar het krediet zorgcoördinatie basisonderwijs.

2. Werking.

Bij de berekening van de werkingsmiddelen wordt uitgegaan van de verwachte leerlingenevolutie. De hypothese m.b.t. de natuurlijke afvloeï wordt behouden en doorgetrokken t.e.m. 2006.

De middelen voorzien voor de 3% lineaire loonstijging van de personeelsleden betaald op de werkingsmiddelen worden hier toegevoegd en niet langer op het provisioneel krediet op PR 39.1 BA 11.12.

Vervolgens wordt de gefaseerde verhoging van de middelen zoals bepaald in het Polder- en Tivoliakkoord in het model verwerkt.

In kader van landschap basisonderwijs wordt 30% van de stijging i.k.v. Polder- en Tivoli-akkoord ingeschreven bij de lonen als stimuli voor de scholengemeenschappen. Deze 30% werd reeds in bovenstaande tabel in mindering gebracht.

Tenslotte worden de werkingsmiddelen i.k.v. CAO VI verminderd met de middelen voor administratieve ondersteuning en beleidsondersteuning. Deze bedragen worden toegevoegd aan de lonen.

3. Hoger onderwijs

Hogescholen

Het decreet van 04.04.2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen voorziet in aanvullende middelen voor de omvorming van de opleidingen naar de bachelor-masterstructuur en middelen voor de academisering van de tweecycliopleidingen aan de Vlaamse hogescholen.

Bij de budgetcontrole 2003 en voor de periode 2004-2006 werden deze middelen als voorafname aan de enveloppe toegevoegd.

De middelen voor de uitgaven TBS voorafgaand aan het pensioen worden ingeschreven zoals vastgelegd tot 2006 in het hogescholendecreet.

Universiteiten

De universiteiten ontvangen de werkingsmiddelen, de aanvullende middelen en de forfaits die decretaal zijn vastgelegd.

Daarbij wordt rekening gehouden met:

- de wijzigingsbepalingen opgenomen in het structuurdecreet (continuering van de financieringsregeling tot 2006);
- het feit dat de bijkomende werkingsmiddelen voor de nieuwe opleidingen van de tUL en de UA vanaf 2004 worden vastgesteld op niveau 2003.

Ook de toelage vastgelegd in artikel 136 van het universiteitendecreet wordt in functie van de nieuwe financieringsregeling progressief opgebouwd.

4. VOI's.

De dotaties voor de VOI's worden quasi op het niveau 2003 gehouden, met dien verstande dat voor de dotatie van het Gemeenschapsonderwijs vanaf 2004 wordt uitgegaan van een personeelskader van 213 BFT's gekoppeld aan een raming van de personeelskost.

De maatregel m.b.t. de uitstapregeling voor de Raad van het Gemeenschapsonderwijs wordt op kruissnelheid gebracht; het bedrag ingeschreven bij budgetcontrole 2003 wordt vanaf 2004 opgetrokken van 1.100.000 euro naar 2.000.000 euro. Definitief kwantitatief uitsluitel kan pas gegeven worden nadat de besprekingen hierover zijn afgerond.

5. Andere.

Secundair onderwijs

Het aantal regionale technologische centra wordt voorlopig gestabiliseerd op het kwantitatieve niveau 2003. Het groeipad van het modulair stelsel wordt doorgetrokken.

Permanente vorming

De terugbetaling inschrijvingsgelden vrijgestelde cursisten in OSP wordt op het niveau initieel 2003 + BVJ gehouden.

Niveau - overschrijdend

Vanaf 2004 komt én het budget nodig voor de werking en het loon van de commissaris bij het GO én de middelen voor de werking van de BSD scholen volledig op 0.

De middelen voor de studietoelagen worden op het peil van BC 2003 gehouden. Evoluties op dit vlak zullen afhangen van de verdere evolutie van de kostendrijvers binnen het huidig systeem.

Het provisioneel krediet op programma 39.10 BA 11.12 voorziet in de middelen voor de uitvoering van de maatregelen van CAO VI die van toepassing zijn op de contractuele personeelsleden die betaald worden op de werkingsmiddelen. De stijging van het budget in 2004 is te verklaren door de nodige middelen te voorzien voor het wegwerken van de loonverschillen tussen MVD-personeel waarover een akkoord werd bereikt.

De middelen voor de zorgcoördinatie basisonderwijs worden op kruissnelheid gebracht vanaf 2004.

De uitbreiding van de ondersteuning van de centrale partners van het lokaal overleg wordt op kruissnelheid gebracht vanaf 2004 .

Welzijn en Gezondheid

Tabel 35

Welzijn en gezondheid	2003	2004	2005	2006
Beleidskredieten	2.184.640	2.267.220	2.358.850	2.425.570
Betalingskredieten	2.148.236	2.270.010	2.408.430	2.471.199

De stijging op programma 40.3 betreft de verdere uitvoering van de CAO voor de Social Profit, volgens het groeipad vooropgesteld bij de ondertekening in 2000. In het betrokken begrotingsjaar wordt het noodzakelijke krediet op een aparte basisallocatie gezet. Tijdens het begrotingsjaar worden de kredieten dan herverdeeld naar de "functionele" basisallocaties. Aangezien de verdeling op dit moment nog niet gekend is voor de jaren 2004, 2005 en 2006, werd er op de "functionele" basisallocaties geen rekening gehouden met de verdeling van de middelen. Bijgevolg wordt in deze meerjarenraming programma 40.3 zwaar overschat, terwijl de andere programma's binnen de sector welzijn voor dezelfde kredietwaarde onderschat worden.

Op programma 41.2 is in de dotatie van het Fonds bijzondere jeugdbijstand naast indexatie ook een stijging voorzien voor bijkomende opvang, als gevolg van de stijgende input van jongeren.

Op programma 41.4 zijn enerzijds bijkomende kredieten voorzien voor de diensten voor gezinszorg, en anderzijds voor de dotatie aan Kind en Gezin.

Bij besluit van de Vlaamse regering van 18 december 1998 is bepaald dat de urencontingent voor de diensten voor gezinszorg jaarlijks met 4% toeneemt, en dit tot de volledige programmering bereikt wordt. In deze meerjarenraming is ook naar de toekomst toe rekening gehouden met dit percentage.

In de dotatie van Kind en Gezin zijn de kredietbehoeften voor de uitwerking van de sociale bescherming van de onthaalouders opgenomen. In de begroting 2003 is rekening gehouden met 2 kwartalen, gelet op de ingangsdatum van 1 april 2003. Vanaf de begroting 2004 wordt het bedrag op jaarbasis ingeschreven.

Voor het impulsprogramma kinderopvang, voorzien in het werkgelegenheidsakkoord 2003-2004 zijn kredieten voorzien in een provisie op programma 24.6. Deze kredieten worden in de loop van het betrokken begrotingsjaar overgeheveld, waardoor ze hier nog niet zijn opgenomen.

Relatief gaat binnen de sector welzijn het grootste aandeel van de beschikbare kredieten naar de gehandicaptensector (programma 41.5), meer bepaald naar het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap. In de dotatie van het Vlaams Fonds zijn jaarlijks bijkomende middelen voorzien voor het verder wegwerken van de wachtlijsten.

Op programma 41.7 zijn bijkomende middelen voorzien voor de toepassing van het inburgeringsdecreet. Om de goede uitvoering niet te hypothekeren is een geleidelijke toename van het budget aangewezen, gelet op de nood aan bijkomende inburgeringstrajecten en begeleidende maatregelen.

Voor de gezondheidszorg is op programma 42.2 een jaarlijkse stijging voorzien voor het borstkankerscreeningsprogramma.

Voor het VIPA (programma 40.2) zijn bijkomende betalingskredieten voorzien aangezien verwacht wordt dat de bijkomende kredieten voor ziekenhuizen en rustoorden in 2000 zullen leiden tot bijkomende betalingen de komende jaren.

Cultuur, jeugd

Tabel 36

Cultuur en Jeugd	2003	2004	2005	2006
Beleidskredieten	384.032	394.655	403.818	409.383
Betalingskredieten	385.085	395.532	404.515	409.897

De kredieten voor jeugd dalen in 2004 met bijna 2 miljoen euro als gevolg van de transfert naar de onderwijsbegroting van de subsidies aan jeugdverenigingen voor het organiseren van deeltijdse vorming.

Er is rekening gehouden met het groeipad in uitvoering van het decreet van 13 juli 2002 houdende het stimuleren van een intergaal en kwalitatief lokaal cultuurbeleid, alsmede met de integrale uitvoering van het Vlaams Intersectoraal akkoord voor de sociaal-culturele sector.

Toerisme

Tabel 37

Toerisme	2003	2004	2005	2006
Beleidskredieten	45.515	46.167	46.684	47.353
Betalingskredieten	44.632	38.044	41.011	44.910

De ingeschreven kredieten voor Toerisme weerspiegelen een voortzetting van het constant beleid. De schommelingen van de betalingskredieten vanaf 2004 voor de dotaties aan Toerisme Vlaanderen voor investeringen zijn het gevolg van aangegane verbintenissen.

Economie

Tabel 38

Economie	2003	2004	2005	2006
Beleidskredieten	354.541	369.644	384.750	400.249
Betalingskredieten	295.109	306.643	318.126	329.948

De kredieten binnen het programma algemeen economisch beleid werden in functie van de evolutie van de index aangepast. Daarnaast wordt vanaf 2004 in het kader van de Europese cofinanciering terug een dotatie aan de Limburgse Reconversie maatschappij ingeschreven.

In functie van de evolutie van de index werden de vastleggingsmachtigingen, de beleidskredieten voor investeringsuitgaven doorheen de meerjarenbegroting aangepast. Aangezien de betalingskredieten resultaat zijn van de mate waarin de investeringskredieten niet alleen worden vastgelegd maar tevens door de externe klant op het terrein wordt gerealiseerd werd de dotatie op basis van historische reeksen constant gehouden doorheen de meerjarenbegroting. Immers, in de praktijk bleek dat, gezien het sterk voorwaardelijk karakter van de steun enerzijds, gezien het feit dat de uitvoering van investeringsprogramma's dikwijls in de tijd uitdeint (omwille van een veelheid aan factoren zoals bijvoorbeeld de wisselende conjunctuur, de laattijdigheid van het bekomen van de vereiste vergunningen, ad hoc risico's zoals brand, overstroming,...) de dotaties stelselmatig werden overschat. Het merkbare resultaat was dat het Fonds voor Flankerend Economisch Beleid in het verleden grote saldi boekte. A rato van het voortschrijden van het vernieuwd economisch ondersteuningsbeleid en de uitbetalingsschema's vooropgesteld in de nieuwe beleidslijnen zal de dotatie doorheen de tijd zonodig worden bijgestuurd.

M.b.t. buitenlandse handel beperkt de voorliggende meerjarenbegroting zich hoofdzakelijk tot de voortzetting van het constant beleid op budgettair vlak.

Werkgelegenheid

Tabel 39

Werkgelegenheid	2003	2004	2005	2006
Beleidskredieten	645.307	655.924	663.587	670.203
Betalingskredieten	647.800	659.244	663.681	669.389

Voor de werkingsdotaties van de VDAB is de meerkost van het vakantiegeld van de ambtenaren (CAO) voor een bedrag van 400 duizend euro voorzien. Vanaf 2004 wordt het krediet Werkgelegenheid met ca. 3,718 miljoen euro verminderd als compensatie voor de geraamde minderkost van de gewone werkingsdotatie VDAB door de oprichting van de lokale werkwinkels. Een exacte berekening gebeurt in het eerste semester 2003, zodat bij de begrotingsopmaak 2004 hiermee rekening kan gehouden worden.

De verhoging met 2,727 miljoen euro van de dotatie aan de VDAB in het kader van de Europese Werkgelegenheidsrichtsnoeren in 2004 is voor de recurrente werkingskost van de 35 opgestarte lokale werkwinkels in 2003. De daling van de kredieten in 2005 en 2006 is te wijten aan het wegvallen van de installatiekost voor de lokale werkwinkels.

De sprongen in de uitgaven van het Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de Social Profitsector zijn conform het groeipad voor de landingsbanen (2003-2005) en de verhoogde (verwachte) realisatie van dit programma naargelang men verder gaat in de tijd.

Lokale overheden**Tabel 40**

Lokale overheden	2003	2004	2005	2006
Beleidskredieten	1.728.704	1.784.477	1.852.098	1.918.579
Betalingskredieten	1.734.490	1.938.870	1.959.782	2.030.263

De sterke stijging van de kredieten voor binnenlandse aangelegenheden is het gevolg van integrale uitvoering van de het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds.

Tegelijkertijd wordt wegens de in 2003 éénmalig doorgevoerde vermindering ten bedrage van 131 miljoen euro, het GOK in 2004 terug op hetzelfde niveau geplaatst als het GVK en wordt een inhaaloperatie over vijf jaar gestart, waarbij de éénmalige vermindering in 2003 vanaf 2004 met een eerste schijf van 20% wordt afgelost.

Daardoor stijgt het in 2004 in te schrijven betalingskrediet, rekening gehouden met de decretale groeipercentages, ten opzichte van 2003 met ongeveer 220 miljoen euro.

De nog te betalen trekkingsrechten van het in het Gemeentefonds geïntegreerde Investeringsfonds worden uitgespreid over de jaren 2004 tot en met 2007. De trekkingsrechten groeien ten opzichte van 2003 aan met 38 miljoen euro.

Het Stedenfonds en het Provinciefonds stijgen met de decretaal geregelde groeivoeten.

Voor de in uitvoering zijnde convenants wordt op het Sociaal Impulsfonds enkel in 2004 nog een betalingskrediet voorzien van 45 miljoen euro.

Land – en tuinbouw**Tabel 41**

Land- en tuinbouw	2003	2004	2005	2006
Beleidskredieten	91.975	91.456	92.616	95.237
Betalingskredieten	69.372	69.815	70.402	71.274

De landbouwbegroting kent de volgende jaren een constante groei in zowel beleids- als betalingskredieten. Belangrijke elementen hierbij zijn:

De nieuwe FIVA-reglementering: gelet op het actuele lagere investeringsniveau en in afwachting van het operationeel worden van de nieuwe FIVA- reglementering, bevinden zowel de dotatie als de vastleggingsmachtiging zich op een lager niveau in 2003. Ondertussen werden de noodzakelijke adviezen van Raad van State en Europa ontvangen, wat betekent dat nog in de loop van dit jaar de nieuwe FIVA-reglementering operationeel wordt, met als gevolg dat het aantal investeringsdossiers in een eerste fase (2004) substantieel zal stijgen, alvorens te stabiliseren op het verhoogde niveau na 2004.

De nieuwe FIVA-reglementering betekent in algemene termen, een beperkte verruiming van de doelgroep, een versteviging van de Vlaamse verankering van betoelagde bedrijven en de mogelijkheid tot het toekennen van een ecobonus onder de vorm van een aanvullende kapitaalpremie.

Bij het bepalen van de hoogte van de FIVA-steun wordt meer differentiatie ingevoerd, in het bijzonder m.b.t. het al dan niet ecologisch en duurzaam karakter van de investeringen. Hierbij wordt boven op de basissteun een ecobonus voorzien voor een aantal investeringen met positieve effecten op het leefmilieu, de duurzaamheid van de visserijactiviteit en de arbeidsomstandigheden aan boord.

Wijziging bio-reglementering: overeenkomstig het Vlaams regeerakkoord, waarin gesteld wordt dat de biologische landbouw speciaal gestimuleerd zal worden, wordt de federale reglementering aangepast waarbij de bio-steun in 2003 wordt hervormd.

Krachtlijnen hierbij zijn: 1) omschakelingssteun voor de 5 jarige beheersovereenkomsten, vooral uitbetalen in de eerste twee jaren (= moeilijkste periode); 2) steun verlenen voor ha in nevenberoep zoals dit voor alle Vlaamse maatregelen in het Programmeringsdocument Plattelandsontwikkeling het geval is; 3) een beperkte instandhoudingspremie voor elke ha bio – ook na de omschakeling.

De beheersovereenkomsten in het kader van het nieuwe beleid inzake biologische landbouw, die afgesloten worden vanaf 2003, hebben pas vanaf 2004 concrete betalingsverplichtingen tot gevolg. Dit verklaart meteen de substantiële stijging van betalingskredieten in 2004.

Lambermont en ‘Beter Bestuurlijk Beleid’: de laatste gevolgen van de regionalisering van het bevoegdheidsdomein ‘Landbouw en Visserij’ in het kader van het Lambermontakkoord, zullen volledig opgevangen zijn in 2004, mede door het feit dat verder werk gemaakt wordt van een vlotte en gestructureerde optimalisatie en implementatie van het proces ‘Beter Bestuurlijk Beleid’ binnen bevoegdheidsdomein ‘Landbouw en Visserij’.

Milieu

Tabel 42

Milieu	2003	2004	2005	2006
Beleidskredieten	930.354	885.109	892.122	867.656
Betalingskredieten	763.504	723.519	725.661	727.187

Het totaal van de beleidskredieten en betalingskredieten 2003 (d.i. na begrotingscontrole) dient geplaatst ten opzichte van deze van de initiële begroting 2003. Toen bedroegen de beleidskredieten 872.844 duizend euro en de betalingskredieten 701.125 duizend euro.

Ter gelegenheid van de begrotingscontrole 2003 besliste de Vlaamse regering uit de Vlaamse Maatschappij voor Waterzuivering (VMW) te stappen.

De eerste fase van deze ‘operatie’ maakt (onder het motto ‘water voor water’) in 2003 een extra inspanning van 50.000 duizend euro mogelijk voor investeringen in gemeentelijke rioleringsinfrastructuur, boven op het reguliere krediet van 65.764 duizend euro.

Mocht blijken dat deze operatie in 2004 nog bijkomende opbrengsten genereert, dan zijn deze eveneens bestemd voor de inhaaloperatie inzake de subsidiëring van de aanleg van gemeentelijke rioleringen. Voorzichtigheidshalve wordt hiervoor in 2004 voorlopig nog geen bedrag ingeschreven aan middelen - en uitgavenzijde, vermits de concrete modaliteiten van deze operatie nog verder moeten worden bepaald.

De terugname in 2004 van deze eenmalige inspanning voor rioleringen (op programma 61.5 - Water) verklaart samen met de daling van de netto-schuldaangroei van Aquafin met 24.000 duizend euro de vermindering van de beleidskredieten zoals hierboven vermeld.

De evolutie van de netto-schuldaangroei Aquafin (63.169 duizend euro in 2003, 38.982 duizend euro in 2004, 37.065 duizend euro in 2005 en – 4.602 duizend euro in 2006) wordt – zoals de vorige jaren – meegeteld in de berekening van de beleidskredieten, maar heeft geen invloed op de engagementruimte binnen leefmilieu.

De terugname van de eenmalige extra inspanning voor de aanleg van gemeentelijke rioleringen wordt voor meer dan de helft gecompenseerd door een stijging van de beleidskredieten met ca. 30.000 duizend euro.

Zo is er inzake de bovengemeentelijke infrastructuur de jaarlijkse verhoging van de zgn. ‘Aquafinfactuur’ omwille van de bijkomende opleveringen, gelet op het cumulatieve karakter van de ‘1/15den terugbetaling’ (op basis van de beheersovereenkomst Vlaams Gewest – Aquafin van 1993).

Een belangrijk aandachtspunt binnen de sector Leefmilieu vormt het nieuwe milieubeleidsplan voor de periode 2003 – 2007, dat niet langer enkel betrekking heeft op aanvullend beleid, maar het hele leefmilieubeleid omvat.

De meerjarenbegroting 2004 – 2006 houdt rekening met de verdere uitvoering van het Zomerakkoord : o.a. brownfieldontwikkeling, sanering woonzones, sanering waterbodems (een bodembeschermingsdecreet is in voorbereiding; er wordt voorzien in de oprichting van een Ecologisch Fonds); een verhoogde subsidie-inspanning inzake gemeentelijke rioleringen (zie hiervoor), de afbakening van de natuurlijke structuur (VEN-IVON) voor

natuur- en bosgebieden, beheersovereenkomsten, natuurrichtplannen, erkenning reservaten en terreinbeherende verenigingen, duurzaam bosbeheer, decreet inzake de Grondbank.

In 2004 komt de uitvoering van het Decreet Integraal Waterbeleid op kruissnelheid (oprichting van de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid en van de bekkensecretariaten, uitbouw van de monitoring van het grondwater, van het oppervlaktewater (abiotisch en biotisch) en van milieugevaarlijke stoffen) (cfr. implementatie van de Europese Kaderrichtlijn Water).

De uitvoering van het decreet met betrekking tot de afbouw van de veestapel wordt verder gezet in 2004.

Ruimtelijke Ordening

Tabel 43

Ruimtelijke ordening	2003	2004	2005	2006
Beleidskredieten	88.444	44.762	41.679	41.708
Betalingskredieten	88.409	44.529	43.594	42.623

De meerontvangsten inzake leegstandsheffingen ingevolge de inhaaloperatie zijn van tijdelijke aard en zetten zich na 2003 niet meer verder. Evenzeer hebben de ondersteunende programma's voor de lokale besturen naar aanleiding van het nieuwe decreet op de Ruimtelijke Ordening een tijdelijk karakter en worden deze na 2004 afgebouwd.

Monumenten en huisvesting

Tabel 44

Monumenten en huisvesting	2003	2004	2005	2006
Beleidskredieten	416.969	420.149	423.924	427.762
Betalingskredieten	424.179	429.204	430.770	434.394

Wat het onderdeel 'Monumenten en landschappen' betreft worden de tijdens deze legislatuur sterk gestegen kredieten naar de komende jaren doorgetrokken op het niveau van 2003.

Wat het onderdeel 'Huisvesting' betreft worden de verhoogde investeringsinspanningen inzake de realisatie van bijkomende sociale huurwoningen naar de toekomst toe doorgetrokken.

Wegen en water

Tabel 45

Wegen en water	2003	2004	2005	2006
Beleidskredieten	1.131.189	1.141.189	1.145.258	1.150.488
Betalingskredieten	1.030.759	1.036.593	1.040.361	1.045.286

De stijging van de kredieten is te wijten aan de uitvoering van het decreet houdende het beleid en het beheer van de zeehavens van 2 maart 1999 (het havendecreet). Dit decreet voorziet in een uitgavenstijging van jaarlijks 12.395 duizend euro tot en met 2004. De financiering van het havendecreet geschiedt via het Vlaams infrastructuurfonds (VIF).

In eerste instantie kunnen de havens met dit decreet subsidies bekomen voor de havenkapiteindiensten die expliciet kunnen worden toegewezen aan de verkeersafwikkeling, de veiligheid en de vrijwaring van het milieu. Budgettair betreft het in hoofdzaak vergoedingen voor het uitbesteden van de opdracht : de nautische exploitatie van de zeesluizen, de nautische exploitatie van de kanaaldokken, alsook allerlei aansluitende werkzaamheden.

In tweede instantie krijgen de gemeentelijke havenbedrijven met dit decreet een subsidie voor de instandhouding van specie en het onderhoud voor het gedeelte van de maritieme toegangsweg waaraan aanmeerinfrastructuur voor zee - en binnenschepen met het oog op de overslag van goederen of het vervoer van personen is gelegen. De subsidie dekt dus het peilen, het baggeren, consolideren en bergen van baggerspecie, alsook van allerlei aansluitende werkzaamheden. Tevens dekt de subsidie ook de uitgaven voor uitbesteding van de exploitatie en het beheer van de zeesluizen in de havens.

Tenslotte worden via het havendecreet de investeringsuitgaven en het buitengewoon onderhoud gefinancierd ter ondersteuning van het beleid van de Vlaamse Gemeenschap inzake de zeehavens en de maritieme toegangswegen en in de basisinfrastructuur inclusief kanaaldokken, zwaaikommen en kanalen, haveninterne basisinfrastructuur uitgezonderd.

Gemeenschappelijk vervoer

Tabel 46

Gemeenschappelijk vervoer	2003	2004	2005	2006
Beleidskredieten	545.805	579.397	606.892	637.538
Betalingskredieten	532.977	540.955	568.183	602.972

De stijging van de beleidskredieten voor het gemeenschappelijk vervoer is te wijten aan het decreet betreffende de organisatie van het personenvervoer over de weg en tot oprichting van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (ook wel het decreet basismobiliteit). Dit decreet werd in 1999 goedgekeurd door het Vlaams parlement. Het decreet heeft tot doel binnen de woonzones van grootstedelijke, stedelijke, randstedelijke, kleinstedelijke en buitengebieden een minimumaanbod van geregeld vervoer aan de gebruiker te bieden. Dit minimumaanbod houdt verhoogde bedieningsfrequenties en verkorte afstanden tot haltes van geregeld vervoer in.

In het kader van het decreet basismobiliteit heeft De Lijn een objectieve behoefteanalyse opgesteld om de prioriteiten voor de invoering van basismobiliteit te bepalen. Deze prioriteitstelling heeft als doel om projecten te ontwikkelen voor gemeenten die het meest afwijken van de norm basismobiliteit. Deze projecten omvatten vooral het opwaarderen van bestaande lijnen, het inzetten van belbussen, en het verhogen van frequenties. De voornaamste kosten van deze projecten omvatten extra exploitatiekosten (loonkost van de chauffeur en kilometerkost) en promotiekosten.

Wetenschappen

Tabel 47

Wetenschappen	2003	2004	2005	2006
Beleidskredieten	399.452	459.343	525.551	592.903
Betalingskredieten	360.576	372.201	411.822	457.895

Ingevolge het innovatiepact levert de Vlaamse regering jaarlijks een bijkomende inspanning van 60 miljoen euro op het vlak van innovatie en onderzoek en ontwikkeling.

Media

Tabel 48

Media	2003	2004	2005	2006
Beleidskredieten	268.530	279.466	289.573	300.078
Betalingskredieten	269.430	279.466	289.573	300.078

De uitvoering van de beleidsovereenkomst met de VRT voorziet een jaarlijks groeipad van de werkingsdotatie van 4 %, uiteraard voor zover voldaan wordt aan de voorwaarden gesteld in de beheersovereenkomst.

Sport**Tabel 49**

Sport	2003	2004	2005	2006
Beleidskredieten	52.195	53.125	53.252	54.202
Betalingskredieten	51.795	52.662	52.725	53.610

De ramingen inzake de middelen die de Vlaamse overheid voor sport reserveert berusten op een extrapolatie van de evolutie van deze middelen tijdens de voorgaande jaren.

Energie**Tabel 50**

Energie	2003	2004	2005	2006
Beleidskredieten	6.350	6.385	6.421	6.457
Betalingskredieten	7.214	7.247	7.281	7.315

De kredieten begrotingscontrole 2003 worden doorgetrokken en geïndexeerd.

Provisie**Tabel 51**

Provisie	2003	2004	2005	2006
Beleidskredieten	83.174	60.255	203.103	148.264
Betalingskredieten	83.174	60.255	203.103	148.264

De indexsprong 2004 vindt plaats in december. Vandaar dat het effect van deze sprong pas in de provisie 2005 wordt verrekend. In 2004 wordt dan ook geen provisie voorzien.

Vermits alle overdrachten in het kader van Lambertmont praktisch zijn uitgevoerd, wordt de provisie op nul gezet.

Tenslotte wordt het werknemersgedeelte van het werkgelegenheidsakkoord recurrent doorgetrokken de komende jaren voor een bedrag van 25 miljoen euro. Deze provisie wordt in de loop van het jaar verdeeld over de betreffende basisallocaties in de beleidsdomeinen welzijn en werkgelegenheid.

3. Aflossing schuld Vlaamse Gemeenschap

Naast de beleidsuitgaven die reeds uitgebreid aan bod kwamen in de vorige hoofdstukken, lost de Vlaamse gemeenschap ook jaarlijks een gedeelte van haar schuld af. Tabel 52 stelt de evolutie van de schuld (zowel directe als indirecte) van de Vlaamse gemeenschap voor tot 31 december 2002 en ook de aflossingen en de schuldpositie zoals vooropgesteld naar 2006 toe. Bij de berekening werd ervan uitgegaan dat geen nieuwe schuld opgebouwd wordt in de betrokken periode. Evenmin werd rekening gehouden met vervroegde aflossingen en hun effect op de schuldpositie.

Tabel 52 : Evolutie van de uitstaande directe en indirecte schuld

	duizend euro			Indices		
	Directe schuld	Indirecte schuld	Totale schuld	Directe schuld	Indirecte schuld	Totale schuld
1990	0	5.731.174	5.731.174		100	100
1991	570.155	6.010.600	6.580.755	100	105	115
1992	941.995	6.370.789	7.312.784	165	111	128
1993	1.772.439	6.378.548	8.150.987	311	111	142
1994	2.317.804	5.411.987	7.729.791	407	94	135
1995	4.078.220	4.201.547	8.279.767	715	73	144
1996	4.148.349	3.951.101	8.099.450	728	69	141
1997	3.904.992	3.727.129	7.632.121	685	65	133
1998	3.447.207	3.156.453	6.603.660	605	55	115
1999	3.257.709	2.806.107	6.063.816	571	49	106
2000	2.732.570	2.589.720	5.322.290	479	45	93
2001	2.736.593	1.814.167	4.550.761	480	32	79
2002	2.143.938	1.739.953	3.883.891	376	30	68
2003	1.715.589	1.668.301	3.383.890	301	29	59
2004	1.176.477	1.607.830	2.784.307	206	28	49
2005	831.233	1.545.264	2.376.497	146	27	41
2006	417.828	1.482.202	1.900.030	73	26	33

Uit bovenstaande tabel blijkt duidelijk dat de sinds 1997 ingezette versnelde schuldafbouw onverminderd werd voortgezet. De zeer ambitieuze doelstelling om de schuld te halveren tijdens de legislatuur wordt met zekerheid gehaald.

4. Saldi

4.1. Begrotingssaldo

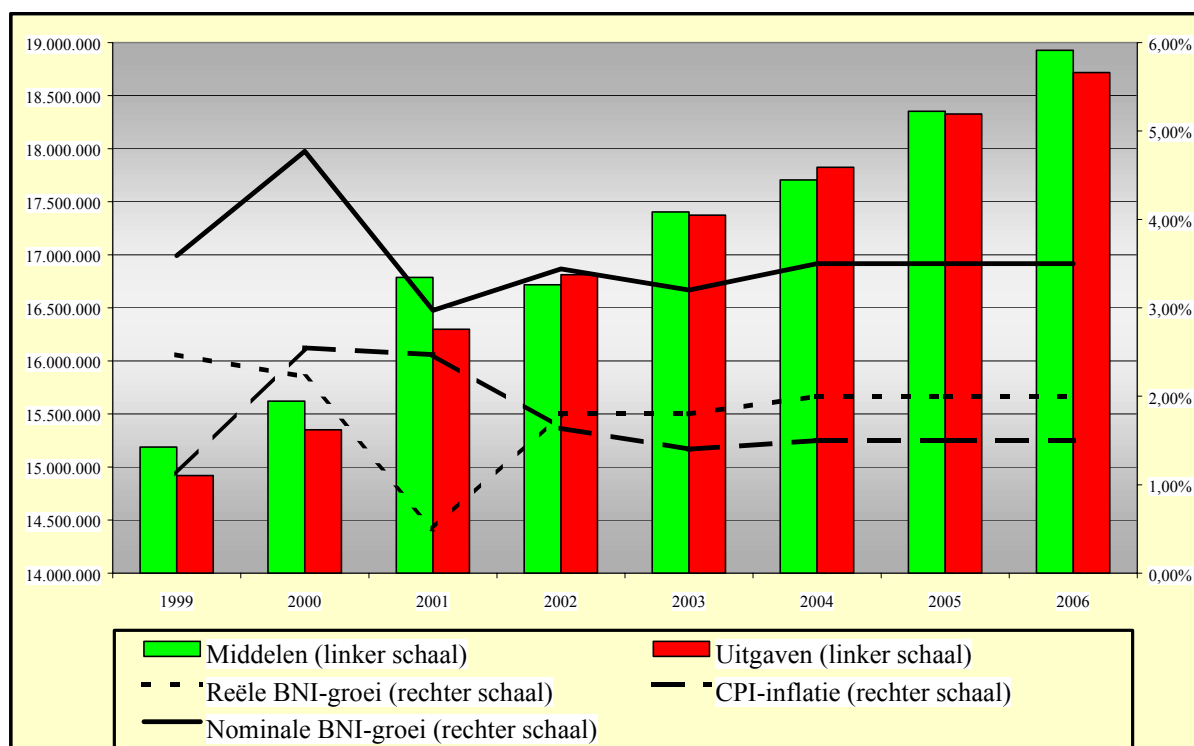
Onder het begrotingssaldo wordt het verschil verstaan tussen het totaal van de middelen en het totaal van de ordonnanceringskredieten. Dit saldo geeft een eerste indicatie van het overschot of tekort van een overheid.

Tabel 53 : Begrotingssaldi 1999-2006 (in duizend euro)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Middelen	15.187.094	15.619.615	16.787.803	16.718.432	17.404.379	17.705.515	18.353.560	18.926.001
Uitgaven	14.919.717	15.351.783	16.298.843	16.812.766	17.374.866	17.825.010	18.326.796	18.718.610
Begrotingssaldo	267.377	267.832	488.960	-94.334	29.513	-119.495	26.764	207.391

In grafiek 6 is de evolutie weergegeven van het begrotingssaldo. Tevens werd op deze grafiek een indicatie meegenomen voor economische groei en inflatie, te weten de reële en nominale BNI-groei en de consumptieprijsindex.

Grafiek 6 : Evolutie van het begrotingssaldo

4.2. HRF-saldo

4.2.1. Te behalen HRF-saldi

In het kader van de normering heeft de Vlaamse regering geopteerd om scenario B te volgen van de Hoge Raad van Financiën. Dit scenario stemt overeen met de strengste normering. Het legt een structureel te realiseren begrotingsoverschot op. Dit overschot neemt in de periode 2001-2010 wel af. Tabel 54 geeft de te realiseren saldi weer in het kader van de HRF-normering.

Tabel 54 : HRF-normen (in duizend euro)

Begrotings- jaar	Vlaamse gemeenschap		Franse gemeenschap	Waals gewest	Brussels hoofdstede- lijk gewest	Totaal	
	Scenario A	Scenario B				Scenario A	Scenario B
2000	356.967	356.967	-114.031	-153.694	-66.931	22.310	22.310
2001	-	594.944	-79.326	-47.100	-19.831	-146.257	448.687
2002	-	337.135 (*)	-61.973	-138.820	-54.537	-255.330	81.805
2003	-	324.741	-47.100	-128.905	-49.579	-225.583	99.157
2004	-	307.388	-29.747	-116.510	-44.621	-190.878	116.510
2005	-	280.120	-17.353	-104.115	-39.663	-161.131	118.989
2006	-	242.936	-9.916	-89.242	-34.705	-133.863	109.073
2007	-	198.315	-4.958	-69.410	-27.268	-101.636	96.678
2008	-	138.820	-2.479	-49.579	-19.831	-71.889	66.931
2009	-	74.368	-2.479	-27.268	-9.916	-39.663	34.705
2010	-	-	-	-	-	-	-

Vooraleer de behaalde en te verwachten resultaten in HRF-termen te bekijken, moet evenwel een belangrijke opmerking gemaakt worden aangaande het te behalen resultaat. De additionele gewestbelastingen in 2002 werden slechts voor 11/12den in de middelenbegroting ingeschreven. Als tegenhanger hiervan werd bekomen dat de in 2002 te behalen HRF-norm met 1/12 van de zogenaamde negatieve term (exclusief het stuk dat betrekking heeft op het kijk- en luistergeld) mocht verminderd worden. Dit maakt dat de te behalen HRF-norm voor 2002 verlaagt tot 198.315 duizend euro (*). Ook voor de andere overheden werd m.b.t. het begrotingsjaar 2002 de norm versoepeld. Voor o.m. de Franse Gemeenschap, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest werd de norm op respectievelijk -99,2 miljoen euro, -196,4 miljoen euro en -83,0 miljoen euro gebracht.

4.2.2. Resultaten in HRF-termen van de meerjarenraming

Tot en met 2002 wordt voor de berekeningswijze de HRF-methode gevolgd zoals tot nog toe steeds werd weergegeven in haar jaarlijkse rapporten. Dit betekent dat de middelen gezet worden ten opzichte van de gecorrigeerde uitgaven. In de voorliggende meerjarenraming wordt deze methodologie tot 2006 doorgetrokken.

Onderstaande tabel geeft meteen een overzicht van de geraamde normnaleving over de periode 2002-2006. Hieruit blijkt dat de Vlaamse Gemeenschap voorziet om over de hele periode de norm te respecteren. 2004 kondigt zich op het vlak van normnaleving aan als een eerder moeilijk jaar. Na de verbetering in 2005 wordt in 2006 de norm voorlopig ruimschoots gehaald.

Tabel 55 : Naleving van de HRF-norm (in duizend euro)

	Teken	BGC 2002	BGC 2003	MJB 2004	MJB 2005	MJB 2006
Ontvangsten	+	16.718.432	17.404.379	17.705.515	18.353.560	18.926.001
Uitgaven	-	16.812.766	17.374.866	17.825.010	18.326.796	18.718.610
Begrotingssaldo	=	-94.334	29.513	-119.495	26.764	207.391
Aflossingen schuld	+	149.232	142.320	168.533	170.618	172.152
Reservering Pensioenfonds	+	5.355	5.355	5.355	5.355	5.355
Uitgaven op saldi VOI's & DAB's (inzonderheid op het FFEU)	-	0	74.368	25.000	210.000	265.000
Reservering Zorgfonds	+	89.242	40.668	40.668	40.668	40.668
ALESH	+	59.209	96.049	68.049	97.270	98.083
Verkoop participatie VMW	-	0	75.000	0	0	0
HRF-saldo	=	208.704	164.537	138.110	130.675	258.649
Onderbenutting (1%)	+	0	173.749	178.250	183.268	187.186
HRF-saldo	=	208.704	338.286	316.360	313.943	445.835
HRF-norm	-	198.315	324.741	307.388	280.120	242.936
Verschil	=	10.389	13.545	8.972	33.823	202.899

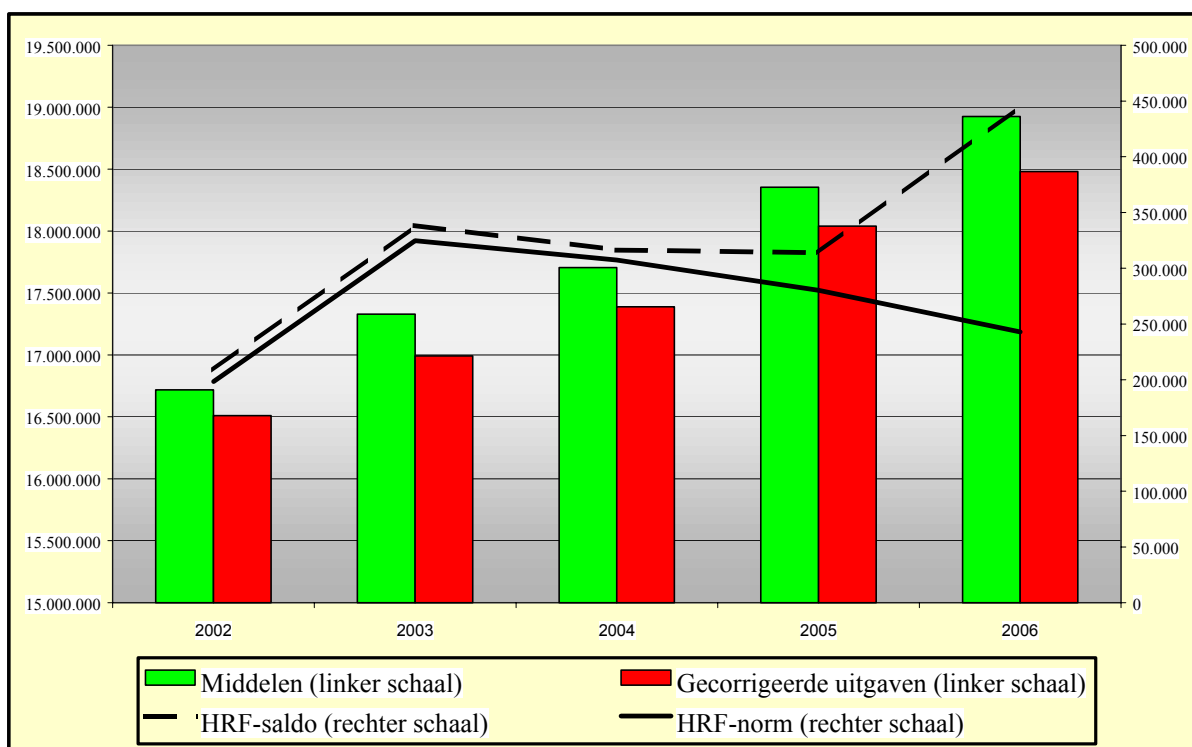
Nadat het begrotingssaldo berekend is, mogen de uitgaven voor een aantal posten gecorrigeerd worden. Met betrekking tot Alesh mogen de kapitaalsaflossingen die gebeuren aanzien worden als een impliciete schuldvermindering en bijgevolg in mindering gebracht worden van de uitgaven. Hetzelfde geldt voor de aflossing van de schuld zoals ze in de reguliere uitgavenbegroting is voorzien. Bovendien mogen de reserveringen van het Pensioenfonds en van Zorgfonds als correctiefactor beschouwd worden op de algemene uitgaven.

Tot slot dient men bij deze toetsing rekening te houden met de intering op de reserves van de te consolideren VOI's en DAB's. Voor 2003 stelt de Vlaamse regering dat de VOI's en DAB's voor 74.368 duizend euro interen op hun reserves. De overige uitgaven van de te consolideren VOI's en DAB's kunnen gefinancierd worden vanuit de eigen inkomsten en de dotaties.

In het verleden is trouwens gebleken dat voor de VOI's en DAB's de resultaten van begrotingsuitvoering in belangrijke mate verschillen van de bij de opmaak van de begroting geraamde saldi. Zo werd ook naar aanleiding van de zogenaamde monitoring gedurende het hele begrotingsjaar 2002 rekening gehouden met een aanzienlijke globale intering op de reserves. Nu blijkt echter opnieuw uit de definitieve uitvoeringsrekeningen dat er een positief resultaat is en dat er m.a.w. in plaats van reserve-intering toch opnieuw sprake is van reserve-opbouw.

Voor 2004 wordt om in supra vermelde reden dan ook slechts een beperkte intering voorzien. In 2005 en 2006 daarentegen zal de intering waarschijnlijk een hoogtepunt bereiken. Dit heeft uiteraard inzonderheid te maken met betalingen op engagementen binnen het Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eénmalige Investeringsuitgaven (FFEU). De uitvoering van grote investeringprojecten die vanuit het FFEU worden gefinancierd, komen in 2004 volop in uitvoeringsfase waardoor er vanaf 2005 wordt rekening gehouden met een stijgende betalingsbehoefte.

Grafiek 7 geeft het voorgaande op visuele wijze weer.

Grafiek 7 : Naleving van de HRF-norm (in duizend euro)

Bijlage 1 : Samenstelling beleidsthema's

Statutaire werking	00.1 -01.1 -02.0 -02.1 -02.2 -02.3 -02.4 -02.5 -02.6 -02.7 -02.8 02.9 -10.1
Kanselarij	11.2 -11.3
Buitenlands beleid	12.1 -12.2
Brussel	11.1 -11.6
Statistiek	21.1
Financiën	20.1 -24.1 -24.2 -24.3 -24.4 -24.5 -24.7 -24.8
Gebouwen en ambtenaren	26.1 -99.1
Onderwijs	30.1 -30.2 -31.1 -31.2 -32.1 -32.2 -33.1 -33.2 -33.3 -34.1 -34.2 34.3 -34.4 -34.5 -35.1 -35.2 -35.3 -35.4 -35.5 -39.1 -39.2
Welzijn en gezondheid	11.4 -40.1 -40.2 -40.3 -40.4 -41.1 -41.2 -41.3 -41.4 -41.5 -41.6 41.7 -41.8 -41.9 -42.1 -42.2 -42.3 -49.9
Cultuur en Jeugd	45.1 -45.2 -45.3 -45.4 -45.5
Toerisme	49.2 -49.4 -51.7
Economie	11.5 -50.1 -51.1 -51.2 -51.4 -51.9 -52.2
Werkgelegenheid	52.1 -52.4
Lokale overheden	53.1 -53.2
Land- en tuinbouw	54.1 -54.3 -54.4 -54.5 -54.6 -54.7 -54.8
Milieu	60.1 -61.1 -61.2 -61.3 -61.4 -61.5 (incl. PR 64.6 BA 73.02)
Ruimtelijke Ordening	62.1
Monumenten en huisvesting	62.2 -62.4 -62.6
Wegen en water	63.1 -63.3 -63.4 -64.1 -64.2 -64.3 -64.4 -64.5 -64.6 -66.1 -69.9 (uitgezonderd PR 64.6 BA 73.02)
Gemeenschappelijk vervoer	63.2
Wetenschappen	70.1 -71.1 -71.2 -71.3 -71.4
Media	72.1 -72.2 -72.3
Sport	49.1
Energie	51.5
Provisie	24.6

Bijlage 2 : beleids- en betalingskredieten per begrotingsprogramma

PR	beleidskredieten				Betalingskredieten			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
00.1	67.910	68.842	69.787	70.745	67.910	68.842	69.787	70.745
01.1	4.040	4.114	4.118	4.193	4.040	4.114	4.118	4.193
02.0	4.062	4.136	4.136	4.211	4.062	4.136	4.136	4.211
02.1	3.086	3.142	3.142	3.199	3.086	3.142	3.142	3.199
02.2	3.137	3.194	3.194	3.252	3.137	3.194	3.194	3.252
02.3	2.810	2.861	2.861	2.913	2.810	2.861	2.861	2.913
02.4	2.742	2.792	2.792	2.843	2.742	2.792	2.792	2.843
02.5	917	934	934	951	917	934	934	951
02.6	2.678	2.727	2.727	2.777	2.678	2.727	2.727	2.777
02.7	3.852	3.922	3.922	3.993	3.852	3.922	3.922	3.993
02.8	4.181	4.257	4.257	4.334	4.181	4.257	4.257	4.334
02.9	3.591	3.656	3.656	3.722	3.591	3.656	3.656	3.722
10.1	0	0	0	0	0	0	0	0
11.1	36.095	36.409	36.659	37.124	34.143	34.382	34.556	34.944
11.2	28.336	28.451	28.567	28.684	27.344	27.459	27.575	27.692
11.3	910	910	910	910	910	910	910	910
11.4	4.489	4.509	4.524	4.546	4.579	4.599	4.614	4.636
11.5	0	0	0	0	0	0	0	0
11.6	840	843	846	849	840	843	846	849
12.1	16.671	16.712	11.033	11.074	19.064	19.105	16.107	14.154
12.2	16.162	16.164	16.166	16.168	14.745	10.597	15.476	15.478
20.1	63	63	63	63	63	63	63	63
21.1	902	912	922	932	880	890	900	910
24.1	57.102	15.851	16.018	16.207	58.530	17.279	17.446	17.635
24.2	34.700	0	0	0	40.055	5.355	5.355	5.355
24.3	4.060	2.898	2.848	2.773	4.060	2.898	2.848	2.773
24.4	2.461	2.391	2.323	2.256	135.449	119.082	90.637	77.868
24.5	250	250	250	250	250	250	250	250
24.6	83.174	60.255	203.103	148.264	83.174	60.255	203.103	148.264
24.7	20.529	806	19.733	19.739	20.529	806	19.733	19.739
24.8	0	0	0	0	5.083	5.083	5.083	5.083
26.1	62.834	56.988	55.339	56.114	60.941	55.068	53.391	54.138
30.1	0	0	0	0	0	0	0	0
30.2	0	0	0	0	0	0	0	0
31.1	1.939.140	2.000.225	2.002.199	2.026.010	1.939.140	2.000.225	2.002.199	2.026.010
31.2	275.473	284.639	287.503	293.969	275.473	284.639	287.503	293.969
32.1	2.760.381	2.852.547	2.908.211	3.011.104	2.760.381	2.852.547	2.908.211	3.011.104
32.2	218.890	228.759	234.377	244.011	218.890	228.759	234.377	244.011
33.1	570.347	581.601	592.683	603.067	570.347	581.601	592.683	603.067
33.2	735.439	755.469	766.239	778.145	735.439	755.469	766.239	778.145
33.3	3.358	3.646	3.672	3.698	3.358	3.646	3.672	3.698
34.1	136.610	143.879	146.213	151.175	136.610	143.879	146.213	151.175
34.2	168.140	182.012	190.689	203.465	168.140	182.012	190.689	203.465
34.3	3.982	4.059	4.084	4.109	3.982	4.059	4.084	4.109
34.4	17.916	18.241	18.287	18.619	17.916	18.241	18.287	18.619
34.5	8.681	9.028	9.072	9.116	8.681	9.028	9.072	9.116
35.1	69.752	70.796	71.856	72.932	69.874	70.918	71.978	73.054
35.2	120.261	130.359	130.638	133.149	120.261	130.359	130.638	133.149
35.3	18.400	18.654	18.912	19.173	18.400	18.654	18.912	19.173
35.4	260.609	240.479	243.218	246.746	268.557	238.860	239.215	240.322

PR	beleidskredieten				Betelingskredieten			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
35.5	46.881	46.881	46.881	46.881	46.881	46.881	46.881	46.881
39.1	68.865	70.350	70.350	70.350	68.865	70.350	70.350	70.350
39.2	133.052	159.840	160.100	163.418	134.397	161.197	161.469	164.800
40.1	1.047	1.058	1.070	1.082	1.047	1.058	1.070	1.082
40.2	134.380	136.395	138.441	140.517	88.267	100.000	150.000	150.000
40.3	31.502	62.460	93.906	95.784	31.502	62.460	93.906	95.784
40.4	0	0	0	0	0	0	0	0
41.1	61.765	61.896	61.913	61.930	102.482	102.613	102.630	102.647
41.2	196.938	200.768	203.415	209.308	196.938	200.768	203.415	209.308
41.3	20.637	20.943	20.943	21.255	17.288	17.594	17.594	17.906
41.4	585.279	605.546	618.117	642.527	579.542	605.022	618.300	642.637
41.5	959.970	973.222	989.921	1.014.144	936.062	974.194	989.026	1.011.452
41.6	6.537	6.668	6.668	6.801	6.537	6.668	6.668	6.801
41.7	89.350	98.832	124.107	129.881	89.342	98.824	124.099	129.873
41.8	1.992	2.000	2.008	2.017	2.148	2.154	2.160	2.166
41.9	2.010	2.040	2.071	2.102	2.010	2.040	2.071	2.102
42.1	46.237	47.130	47.200	48.111	46.600	47.493	47.563	48.474
42.2	37.080	38.066	38.846	39.761	37.565	37.936	38.714	39.627
42.3	5.427	5.687	5.700	5.804	5.427	5.687	5.700	5.804
45.1	51.798	49.929	50.402	51.151	52.473	50.605	51.077	51.825
45.2	131.763	139.143	144.374	147.021	131.763	139.143	144.374	147.021
45.3	28.007	28.829	28.963	29.174	28.007	28.829	28.963	29.174
45.4	107.611	109.286	110.355	111.955	107.611	109.286	110.355	111.955
45.5	64.853	67.468	69.724	70.082	65.231	67.669	69.746	69.922
49.1	52.195	53.125	53.252	54.202	51.795	52.662	52.725	53.610
49.2	45.463	46.114	46.630	47.298	44.580	37.991	40.957	44.855
49.4	0	0	0	0	0	0	0	0
49.9	0	0	0	0	900	900	900	900
50.1	215	215	215	215	215	215	215	215
51.1	18.996	29.196	39.648	50.102	20.953	31.153	41.605	52.060
51.2	235.941	239.480	243.072	246.718	177.139	177.139	177.139	177.139
51.4	39.031	39.558	39.772	40.311	36.444	36.941	37.124	37.631
51.5	6.350	6.385	6.421	6.457	7.214	7.247	7.281	7.315
51.7	52	53	54	55	52	53	54	55
51.9	4.415	4.465	4.515	4.566	4.415	4.465	4.515	4.566
52.1	97.086	98.356	98.639	100.443	97.086	98.356	98.639	100.443
52.2	55.943	56.730	57.528	58.337	55.943	56.730	57.528	58.337
52.4	548.221	557.568	564.948	569.760	550.714	560.888	565.042	568.946
53.1	1.623.959	1.679.079	1.743.106	1.805.898	1.538.240	1.788.859	1.850.906	1.917.698
53.2	104.745	105.398	108.992	112.681	196.250	150.011	108.876	112.565
54.1	74.787	76.883	77.912	80.399	52.582	55.644	56.105	56.848
54.3	0	0	0	0	0	0	0	0
54.4	652	656	660	664	652	656	660	664
54.5	652	659	666	673	578	585	592	599
54.6	2.221	2.250	2.280	2.311	1.897	1.922	1.947	1.973
54.7	10.142	7.444	7.492	7.540	10.142	7.444	7.492	7.540
54.8	3.521	3.564	3.606	3.650	3.521	3.564	3.606	3.650
60.1	0	0	0	0	0	0	0	0
61.1	782.589	785.168	791.298	765.383	622.786	625.483	626.761	626.857
61.2	13.344	13.565	13.656	13.884	11.634	11.827	11.889	12.088
61.3	15.818	16.029	16.110	16.329	15.641	15.853	15.935	16.155
61.4	39.292	40.238	40.556	41.143	39.308	40.262	40.590	41.186

	beleidskredieten				Betalingsskredieten			
PR	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
61.5	73.993	24.311	24.617	24.944	68.633	24.195	24.499	24.824
62.1	88.444	44.762	41.679	41.708	88.409	44.529	43.594	42.623
62.2	60.308	60.364	60.413	60.470	41.625	43.685	41.738	41.799
62.4	356.114	359.785	363.511	367.292	381.920	385.379	388.892	392.455
62.6	547	0	0	0	634	140	140	140
63.1	135.720	137.292	138.814	140.424	133.187	134.731	136.224	137.805
63.2	545.805	579.397	606.892	637.538	532.977	540.955	568.183	602.972
63.3	10.793	10.794	10.795	10.796	15.132	13.933	13.934	13.935
63.4	4.640	4.698	4.704	4.710	4.610	4.668	4.674	4.680
64.1	75.198	75.561	76.366	77.066	74.505	74.848	75.633	76.313
64.2	160.096	160.753	162.648	164.565	145.242	145.018	146.698	148.397
64.3	8.689	8.788	8.888	8.989	8.678	8.777	8.877	8.978
64.4	2.074	2.096	2.119	2.142	2.074	2.096	2.119	2.142
64.5	47.440	42.011	41.555	42.251	46.079	40.634	40.162	40.842
64.6	15.778	16.415	16.661	16.911	14.500	15.032	15.257	15.486
66.1	1.044	1.058	1.072	1.086	1.144	1.159	1.174	1.189
69.9	675.035	687.521	687.521	687.521	591.110	601.596	601.596	601.596
70.1	0	0	0	0	0	0	0	0
71.1	13.088	13.340	13.530	13.724	13.456	13.287	13.544	13.738
71.2	87.599	88.300	89.540	90.799	92.473	88.355	89.596	90.855
71.3	141.029	203.001	265.759	329.602	102.622	114.611	154.672	199.878
71.4	157.736	154.702	156.722	158.778	152.025	155.948	154.010	153.424
72.1	15.124	15.266	15.409	15.554	15.124	15.266	15.409	15.554
72.2	247.881	257.645	267.567	277.885	247.881	257.645	267.567	277.885
72.3	5.525	6.555	6.597	6.639	6.425	6.555	6.597	6.639
99.1	654.264	670.928	665.872	670.535	671.341	681.917	650.434	656.453
TOTAAL	17.952.538	18.295.340	18.858.437	19.263.578	17.699.566	18.112.677	18.588.828	18.982.148